

नेपाल सरकार

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाडौं

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) बमोजिम
आर्थिक वर्ष ०७४।७५ को त्रैमासिक (२०७४ श्रावण देखि आश्विन मसान्त)

कार्य सम्पादन प्रतिवेदन (Proactive Disclosure)

२०७४, कार्तिक

विषय सूची

विषय	पेज नं.
१. परिचय	१
२. वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरू	२
३. कार्यविस्तृतीकरण	४
४. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र	७
५. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नीतिहरू, नियमावली, गठन आदेश, निर्देशिका र कार्यविधिहरू	९
६. महाशाखा/शाखाहरूको कार्य विवरण	१२
७. मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरू	२५
८. मन्त्रालयको कर्मचारी दरबन्दी र पूर्तिको अवस्था	२९
९. सूचनाको उपलब्धता सम्बन्धी प्रणाली	३२
१०. निर्णय निर्माण प्रक्रिया	३३
११. गुनासो व्यवस्थापन	३३
१२. कार्य सम्पादनको वर्तमान अवस्था	३४
१३. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित वडापत्र, महासन्धिहरू (Protocols, Conventions)	५५
१४. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सूचना अधिकारीहरूको विवरण	५६
१५. मन्त्रालय अन्तर्गतका संस्थान, प्राधिकरण, बोर्ड, निगम, प्रतिष्ठान तथा विकास समितिहरूका अध्यक्ष र कार्यकारी निर्देशकहरूको विवरण	५८
१६. विभिन्न विषयका सम्पर्क व्यक्तिहरू (Focal Persons) को विवरण	६०
१७. मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण	६३
१८. मन्त्रालय अन्तर्गत निकायहरूका टेलिफोन नम्बर	६५
१९. नागरिक बडापत्र	६७

परिचय

१. परिचय

नेपालको पर्यटन क्षेत्रले विदेशी मुद्रा आर्जन, रोजगारी सिर्जना, आर्थिक कृयाकलाप अभिवृद्धि र समग्र आर्थिक विकास र समुन्नतिमा टेवा पुर्‍याउँदै आएको छ । देशमा रहेका सम्पूर्ण मूर्त र अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण र विकास गरी तिनको आर्थिक उपयोग गर्ने तथा पर्यटनलाई मुलुकको आर्थिक आधारको रूपमा ग्रामीण तहसम्म विकास र विस्तार गरी यसको प्रतिफल जनजीवनको तल्लो तहसम्म पुर्‍याउन संस्कृति र पर्यटन क्षेत्रको विविधिकरण, विस्तार र प्रवर्द्धन गरिनु आवश्यक छ । पर्यटन क्षेत्रको विकास र विस्तार सहित आन्तरिक र बाह्य हवाई यातायात विकास गरी थप सुरक्षित, स्तरीय र भरपर्दो बनाउन आवश्यक छ ।

पर्यटकहरूको आवागमन शुरुवातसँगै नेपालमा पर्यटन क्षेत्रका कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित रूपले अगाडि बढाउन सर्वप्रथम वि.सं. २०१६ सालमा पर्यटन बोर्डको स्थापना भएको थियो । वि.सं. २०१८ सालमा निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गत पर्यटन विभाग गठन भएकोमा पर्यटन गुर्योजना र प्रशासन सुधार आयोग, २०३२ को सिफारिस समेतका आधारमा पर्यटन क्षेत्रको योजनाबद्ध विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न केन्द्रीय पर्यटन प्रशासनिक निकायको रूपमा वि.सं. २०३४ सालमा पर्यटन मन्त्रालयको स्थापना भएको हो । वि.सं. २०३९ सालमा निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको हवाई विभागलाई समावेश गरी पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय स्थापना गरियो । मुलुकले अवलम्बन गरेको खुला बजारमुखी अर्थतन्त्रमा सरकारको भूमिका र कार्यक्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न वि.सं. २०५५ सालमा पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गतका २ (दुई) वटा विभागहरू हवाई विभाग र पर्यटन विभागलाई खारेज गरी क्रमशः नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण र नेपाल पर्यटन बोर्डको स्थापना गरियो । वि.सं. २०५७ सालदेखि संस्कृति क्षेत्रको समेत कार्य गर्ने गरी संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको रूपमा अगाडि बढाइयो । पर्यटन उद्योगको व्यवस्थापन, पर्यटन पूर्वाधार विकास, पर्यटकको सुरक्षा लगायत कार्यहरू गर्न नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७१ श्रावण २ गतेको निर्णयनुसार मिति २०७१ भाद्रदेखि पर्यटन विभागको स्थापना गरिएको छ ।

नेपालको आर्थिक विकासमा पर्यटन क्षेत्रको महत्व बढ्दै गए अनुरूप यसलाई प्रमुख प्राथमिकताको क्षेत्रमा राखिएको, नेपालको साँस्कृतिक विविधता अनुपम रहेकोले यसलाई संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धन गर्दै यसको आर्थिक उपयोग एवम् पर्यटनको मुख्य उत्पादन र गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न आवश्यक भएको, साथै हवाई सेवाले भौगोलिक विषमतामा यातायात सेवा उपलब्ध गराउनुको अतिरिक्त बाह्य र आन्तरिक रूपमा

पहुँच विस्तार भै पर्यटन सेवामा समेत पर्याप्त योगदान पुर्याउने भएकोले यी तीनओटै क्षेत्रलाई एकीकृत रूपमा अगाडि बढाउन एउटै मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा राखिएको पाइन्छ ।

२. वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरु

नेपालको वर्तमान संविधानमा यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित व्यवस्थाहरु मुलभूत रूपमा निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

- संविधानको धारा ३२ मा भाषा तथा संस्कृतिको हक सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ । जसमा प्रत्येक व्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो भाषा प्रयोग गर्ने हक हुने, प्रत्येक व्यक्ति र समुदायलाई आफ्नो समुदायको सांस्कृतिक जीवनमा सहभागी हुन पाउने हक हुने तथा नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपाली समुदायलाई आफ्नो भाषा, लिपि, संस्कृति, सांस्कृतिक सभ्यता र सम्पदाको संवर्धन र संरक्षण गर्ने हक हुने व्यवस्था रहेको छ ।
- संविधानको भाग-४ को धारा ५०(२) मा धर्म, संस्कृति, संस्कार, प्रथा, परम्परा, प्रचलन वा अन्य कुनै पनि आधारमा कुनै भेदभाव गर्न नपाइने, सहिष्णुतामा आधारित सामाजिक सांस्कृतिक मूल्यहरुको विकास गर्ने तथा सांस्कृतिक विविधताको सम्मान गर्दै राष्ट्रिय एकता सुदृढ राख्ने राज्यको सामाजिक एवं सांस्कृति उद्देश्य रहेको देखिन्छ ।
- संविधानको धारा ५१ (ग) मा उल्लिखित सामाजिक र सांस्कृतिक रुपान्तरण सम्बन्धी नीति :
 - स्वस्थ र सभ्य संस्कृतिको विकास गरी सामाजिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्ने,
 - ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण, संवर्धन र विकासको लागि अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा प्रचार प्रसार गर्ने,
 - सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सेवामूलक कार्यमा स्थानीय समुदायको सिर्जनशीलताको प्रवर्धन र परिचालन गरी स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्दै सामुदायिक विकास गर्ने,
 - राष्ट्रिय सम्पदाको रूपमा रहेका कला, साहित्य र सङ्गीतको विकासमा जोड दिने,
 - समाजमा विद्यमान धर्म, प्रथा, परम्परा, रीति तथा संस्कारका नाममा हुने सबै प्रकारका विभेद, असमानता, शोषण र अन्यायको अन्त गर्ने,
 - देशको सांस्कृतिक विविधता कायम राख्दै समानता एवं सहअस्तित्वका आधारमा विभिन्न जातजाति र समुदायको भाषा, लिपि, संस्कृति, साहित्य, कला र सम्पदाको संरक्षण र विकास गर्ने ।

- बहुभाषिक नीति अवलम्बन गर्ने ।
- संविधानको धारा-५१ (ठ) मा उल्लिखित पर्यटन सम्बन्धी नीति, नेपालका ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, पूरातात्विक र प्राकृतिक सम्पदाहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रवर्धन एवं प्रचार प्रसार मार्फत राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण आधारको रूपमा पर्यावरण अनुकूल पर्यटन उद्योगको विकास गर्ने, पर्यटन संस्कृतिको विकास गर्न आवश्यक वातावरण एवं नीति निर्माण गर्ने तथा पर्यटन उद्योगको लाभ वितरणमा स्थानीय जनतालाई प्राथमिकता दिने ।
- नेपालको संविधानले व्यवस्था गरे अनुरूप संघीयता कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा संविधानको अनुसूची ५,६, ७,८ र ९ मा भएको व्यवस्था अनुसार यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयहरू र त्यसको तहगत बाँडफाँड निम्नानुसार रहेको छ ।

संघको अधिकार सूची,

- अन्तर्राष्ट्रिय सन्धी वा सम्झौता
- पर्यटन दस्तुर
- केन्द्रीय स्तरका प्रज्ञा प्रतिष्ठान,
- हवाई उड्डयन, अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल,
- बौद्धिक सम्पत्ति अन्तर्गतको प्रतिलिपि अधिकार
- पर्यटन नीति
- राष्ट्रिय महत्वका आयोगहरू
- पुरातात्विक महत्वका स्थान र प्राचीन स्मारकहरू

प्रदेशको अधिकार सूची

- प्रदेश संग्रहालय
- भाषा, लिपि, संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग
- पर्यटन सेवा शुल्क

स्थानीय तहको अधिकारको सूची

- पर्यटन शुल्क

- भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास

संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूची

- पर्यटन
- क्यासिनो

तीन तहको साझा अधिकारको सूची

- पर्यटन शुल्क
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय

३. कार्यविस्तृतीकरण

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्)बाट मिति २०७३।१०।१८ मा स्वीकृत भएको कार्य विस्तृतीकरण (Functional Analysis) अनुसार यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्रमा पर्ने संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन क्षेत्रको निम्नानुसार कार्यहरूको विस्तृतीकरण गरिएकोछ ।

(क) संस्कृति क्षेत्र

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> ■ केन्द्रीय स्तरका प्रज्ञाप्रतिष्ठान सम्बन्धी नीति, कानून निर्माण तथा व्यवस्थापन ■ प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन ■ प्रतिलिपि अधिकारको व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन, यस सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाको सम्पर्क, सहकार्य एवं समन्वय ■ पुरातात्विक महत्वका स्थान र प्राचीन स्मारक सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना कार्यान्वयन र नियमन ■ अन्तर्राष्ट्रिय एवं राष्ट्रियस्तरका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक एवं सांस्कृतिक महत्वका स्थल एवं 	<ul style="list-style-type: none"> ■ भाषा, लिपि, संस्कृति ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग ■ भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन ■ प्रादेशिक स्तरका भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धार्मिक लगायतका सम्पदाको संरक्षण, सम्बर्द्धन, खोज, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन ■ ऐतिहासिक, धार्मिक सांस्कृतिक एवं कला र वास्तुकलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरूको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानीय स्तरमा पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, सम्बर्द्धन र पुनर्निर्माण ■ स्थानीयस्तरमा गुठी अन्तर्गत परम्परागत रूपमा चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन ■ भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धी स्थानीयस्तरको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन नियमन ■ पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालयको संरक्षण, सम्भार, प्रवर्द्धन र विकास ■ परम्परागत जात्रा, पर्वहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> विश्वसम्पदा सूचीमा सूचीकृत सम्पदाको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन, पुनर्निर्माण विदेशी मित्रराष्ट्रहरूसँग भएका सन्धि सम्झौताको दस्तावेज संरक्षण संग्रहालय सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन राष्ट्रिय संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन संस्कृति, ललितकला, धर्म, सभ्यता र सम्पदा सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, अध्ययन, अनुसन्धान, समन्वय र नियमन विश्व सम्पदा सम्बन्धी गुठीको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, नियमन र व्यवस्थापन पुरातत्व, सांस्कृतिक धरोहर, धर्म र परम्परा सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय 	<ul style="list-style-type: none"> प्रादेशिक स्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रादेशिक महत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक सांस्कृतिक सम्पदा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन प्रदेशस्तरका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक एवं सांस्कृतिक महत्वका सम्पदाको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन, पुनर्निर्माण पुरातत्व, सांस्कृतिक धरोहर, धर्म र परम्परा सम्बन्धी संघसंस्था र अन्तरप्रदेश सम्पर्क, सहयोग र समन्वय प्रदेश स्तरमा संग्रहालय सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति, कानून र नियमन निकास गरिने पुरातात्विक वस्तुहरूको जाँच र अनुमति 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीयस्तरमा पुरातात्विक धार्मिक महत्वका सम्पदाहरूको संरक्षण संवर्द्धन सम्बन्धी कार्य स्थानीयस्तरमा सांस्कृतिक विकास तथा संवर्द्धन सम्बन्धी कार्य स्थानीय स्तरका सांस्कृतिक आयोजना/परियोजनाहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन स्थानीयस्तरमा प्रतिलिपि अधिकारको संरक्षण, प्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन विश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका सम्पदाहरूको लगत स्थानीय महत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन

(ख) पर्यटन क्षेत्र

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> पर्यटन विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन संगठनसँग सम्पर्क, सहकार्य र समन्वय पर्वतारोहण, ट्राभल र ट्रेकिङ सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय कानून बमोजिम क्यासिनो तथा चिट्ठा सम्बन्धी दर्ता, अनुमति र नियमन प्रादेशिक पर्यटन विकासको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन ट्राभल तथा ट्रेकिङ एजेन्सी दर्ता अनुमति र नवीकरण प्रादेशिक पर्यटनको प्रवर्द्धन 	<ul style="list-style-type: none"> पर्यटन शुल्क ट्रेकिङ, क्यानोनिङ्ग, कायाकिड र न्याफिटङ्ग शुल्क स्थानीयस्तरमा पर्यटकीय महत्वका स्थल तथा सम्पदाको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन स्थानीय पर्यटन पूर्वाधार विकास र प्रोत्साहन

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक, साहसिक लगायतका पर्यटकीय गन्तव्यको विकास र अन्तर्राष्ट्रिय प्रवर्द्धन क्यासिनो र चिट्ठा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन पर्यटन शुल्क बाँडफाँड सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा नियमन पर्यटन दस्तुर पर्वतारोहणबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँड 	<ul style="list-style-type: none"> प्रादेशिक पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास पर्यटक प्रहरी व्यवस्थापन पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, ट्राभल गाईड, रयाफिटङ्ग आदिको प्रवर्द्धन, दर्ता, अनुमति, नवीकरण र नियमन पर्यटन शुल्क सम्बन्धमा संघीय कानून र प्रदेश कानून अनुसार संकलन, नियमन र हस्तान्तरण 	

(ग) नागरिक उड्डयन क्षेत्र

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> नागरिक उड्डयन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन, नियमन अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र कार्यान्वयन वायुयान निर्माण तथा डिजाइन, वायुयान संचालन, वायुयान मर्मत सम्भार, विमानस्थल निर्माण तथा संचालन, एयर नेभिगेस सेवा तथा उड्डयन तालिम संस्था आदिको इजाजत र नियमन नागरिक उड्डयन व्यवसाय तथा पेशाविदहरूको लाइसेन्स, रेटिंग र नियमन उडान अनुमति उड्डयन सुरक्षा (Aviation Safety) सुनिश्चित गर्न अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनबाट प्रतिपादित स्तर, मापदण्ड, मार्गदर्शनहरू लागू गर्ने गराउने सम्बन्धी एयरनेभिगेसन सेवा सम्बन्धी हवाईक्षेत्र व्यवस्थापन 		

संघ	प्रदेश	स्थानीय
<ul style="list-style-type: none"> ■ एयरट्राफिक सेवा ■ उड्डयन मौसमी सेवा ■ उड्डयनखोज तथा उद्धार ■ अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय र आन्तरिक विमानस्थल निर्माण, सञ्चालन र व्यवस्थापन ■ हवाईभाडा, विमानस्थल शुल्क, एयर नेभिगेसन सेवाशुल्क आदि निर्धारण र नियमन ■ वायुयान दुर्घटना जाँच सम्बन्धी कार्य ■ हवाई सुरक्षा (Aviation Security) ■ अल्ट्रालाइट, प्याराग्लाइडिंग, ह्याङ्गग्लाइडिंग जस्ता हवाई खेल/शाहासिक उड्डयन/मनोरन्जनात्मक उड्डयन क्रियाकलापहरुको अनुमति र नियमन ■ कार्य संचालन अनुमति (Operation Authorization) र इजाजत प्रदान ■ आन्तरिक हवाई भाडा दर निर्धारण र नियमन ■ आन्तरिक विमानस्थलको सुरक्षा र व्यावसायिक प्रयोग ■ खोज तथा उद्धार कार्यमा सहयोग तथा समन्वय 		

४. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र

नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली, २०७२ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र देहायबमोजिम रहेको छः

- संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायातको विकाससम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
- पर्यटन तथा हवाई उद्योगको प्रवर्द्धन र संरक्षण,

- ट्राभल र ट्रेकिङ एजेन्सी,
- विश्व पर्यटन सङ्गठनलगायत पर्यटन तथा हवाई यातायातसम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय संस्था,
- पर्वतारोहण र अन्य साहसिक पर्यटन क्रियाकलाप,
- विमानस्थलको निर्माण, मर्मत, सम्भार तथा व्यवस्थापन,
- हवाई यातायात र परिवहनको सञ्चालन तथा व्यवस्था,
- संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सङ्घ तथा नागरिक उड्डयनसँग सम्बन्धित अन्य अन्तर्राष्ट्रिय वा क्षेत्रीय संस्थासँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय,
- संस्कृतिको प्रवर्द्धन तथा संरक्षण,
- संस्कृतिसम्बद्ध अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सम्पर्क, सहयोग र समन्वय,
- संस्कृतिविषयक अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता, सांस्कृतिक आदान(प्रदान, अध्ययन तथा अनुसन्धान,
- पुरातात्विक महत्त्वका स्मारक र पुरातात्विक वस्तुहरूको सङ्ग्रह, संरक्षण, संवर्द्धन, अन्वेषण तथा उत्खनन,
- निकासी गरिने पुरातात्विक वस्तुको जाँच र अनुमति,
- प्रतिलिपि अधिकार,
- सांस्कृतिक सम्पदा, धरोहर र ऐतिहासिक महत्त्वका दरबारको संरक्षण तथा संवर्द्धन,
- विभिन्न धर्म, जात, जाति, सम्प्रदाय, भाषा, भाषिकाको साहित्य, लिपि, कला र संस्कृतिको संरक्षण तथा विकास,
- पर्यटनसँग सम्बद्ध सङ्घ, सङ्गठन, संस्थान र समिति,
- नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, नेपाल ललितकला प्रतिष्ठान तथा नेपाल सङ्गीत तथा नाट्यकला प्रतिष्ठान,
- पशुपति क्षेत्र विकास कोष, लुम्बिनी विकास कोष, बृहत्तर जनकपुरक्षेत्र विकास परिषद्, सांस्कृतिक संस्थान र अन्य सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विक, संस्था तथा समिति,
- नारायणहिटी दरबार सङ्ग्रहालय तथा अन्य सङ्ग्रहालय र अभिलेखालय,
- हवाई यातायातसम्बद्ध संस्थान, प्राधिकरण तथा सङ्गठन,
- नेपाल शिक्षा सेवाअन्तर्गत आर्कियोलजी समूहको सञ्चालन,

- नेपाल इन्जिनियरिङ सेवाअन्तर्गत देहायका समूहको सञ्चालन,
 - सिभिल इन्जिनियरिङ समूहअन्तर्गत एअरपोर्ट उपसमूह,
 - एरोनटिकल इन्जिनियरिङ समूह,
 - सिभिल एभिएसन अपरेसन एण्ड इन्जिनियरिङ समूह ।

५. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नीतिहरू, नियमावली, गठन आदेश, निर्देशिका र कार्यविधिहरू

ऐनहरू

- प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३
- गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएशन) ऐन, २०१५
- नेपाल वायुसेवा निगम ऐन, २०१९
- पर्यटन ऐन, २०३५
- लुम्बिनी विकास कोष ऐन, २०४२
- पशुपति क्षेत्र विकास कोष ऐन, २०४४
- अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४६
- नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल सङ्गीत नाट्य प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐन, २०५३
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद ऐन, २०५५
- प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९

नीतिहरू

- पर्यटन नीति, २०६५
- राष्ट्रिय हवाई नीति, २०६३
- राष्ट्रिय संस्कृति नीति, २०६७

नियमहरू

- होटल, लज, रेष्टुराँ वार तथा पथ प्रदर्शक नियमावली, २०३८
- ट्राभल र ट्रेकिङ एजेन्सी नियमावली, २०६२
- जलयान नियमावली, २०६३
- अभिलेख संरक्षण नियमावली, २०६३
- गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएशन) नियमावली, २०५२
- प्राचीन स्मारक संरक्षण नियमावली, २०४६
- पर्वतारोहण सम्बन्धी नियमावली, २०५९
- प्रतिलिपि अधिकार नियमावली, २०६१
- नेपाल पर्यटन बोर्ड नियमावली, २०५५
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण नियमावली, २०५८
- विमानस्थल दस्तुर नियमावली, २०३८ खारेज गर्ने नियमावली २०६७
- क्यासिनो नियमावली, २०७०
- गैर सैनिक हवाई उडान (दुर्घटना जाँच) नियमवली, २०७१
- नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३

गठन आदेशहरू

- नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति (गठन) आदेश, २०२९
- तारागाउँ विकास समिति (गठन) आदेश, २०३४
- देवघाट क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५०
- भानु जन्मस्थल विकास समिति (गठन) आदेश, २०५१
- बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- मनकामना क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पाटन संग्रहालय विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- हलेसी महादेवस्थान विकास समिति (गठन) आदेश, २०५३
- पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति (गठन) आदेश, २०५९
- राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३

- रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३
- खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६३
- विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- विदेह-मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- चिसापानी क्षेत्र प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- बृहत्तर वराहक्षेत्र विकास समिति (गठन) आदेश, २०६६
- हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति (गठन) आदेश, २०६७
- मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति (गठन) आदेश, २०६८

निर्देशिका तथा कार्यविधिहरु

- प्राचीन स्मारक संरक्षण सम्बन्धी कार्यविधि, २०६४
- नागरिक उड्डयनसंग सम्बन्धित संस्थालाई ईजाजत दिने सम्बन्धी कार्यविधि, २०६६
(मन्त्रिस्तरीय मिति २०७२/१२/१६ को निर्णयानुसार थप र संशोधित)
- होमस्टे संचालन कार्यविधि, २०६७
- पर्यटक यातायात सेवा व्यवसाय दर्ता तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०६८
- सय जनाभन्दा बढी विदेशी पर्यटक भित्र्याउने अनुदान कार्यविधि, २०६८
(चालु आ.व.मा वजेट व्यवस्था नभएको)
- महाकवि देवकोटा पुरस्कारसम्बन्धी कार्यविधि
- एकतारे होटल देखि पाँच तारे डिलक्स स्तरसम्मका होटल र पर्यटक आवास (रिसोर्ट) सम्बन्धि मापदण्ड
- पुष्पलाल राष्ट्रिय पुरस्कार मापदण्ड तथा कार्यविधि (संशोधन सहित) २०६९
- पर्यटन उद्योग सेवा प्रवाह निर्देशिका, २०७०
- पर्वतारोहण रोयल्टी बाँडफाँड तथा परिचालन निर्देशिका, २०७०

- उपभोक्ता समितिबाट पर्यटन पुर्वाधार बिकास निर्माणसम्बन्धी कार्य गराउने कार्यविधि, २०७१ (संशोधन सहित)
- कम उचाई हिमालचुलीको आरोहण अनुमति प्रदान गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२
- राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कार्यविधि तेस्रो संशोधन सहित २०७२
- दुर्गम क्षेत्रका हवाई उडानमा भाडा सहूलियत प्रदान गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३
- कार्य सम्पादन व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- आन्तरिक व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- भेटीघाटी व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- विदा पर्यटन कार्यविधि, २०७३
- पर्यटनसँग सम्बद्ध व्यक्ति तथा संस्थालाई सम्मान गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३
- भगत सर्वजित मानव मर्यादा राष्ट्रिय पुरस्कार मापदण्ड तथा कार्यविधि, २०७३
- सार्वजनिक निकायका पदाधिकारी तथा सदस्यको नियुक्ति र मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३
- आन्तरिक हवाई भाडा नियमन निर्देशिका, २०७३

६. महाशाखा/शाखाहरूको कार्य विवरण

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा

जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:

- मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरू र समितिहरूको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था, पद सृजना लगायतका कार्य,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको रिक्त रहेका पदहरू स्थायी प्रकृयाबाट पूर्ति गर्न सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने र सिफारिश भै आएका उम्मेदवारहरूलाई नियुक्ति, पदस्थापना सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीको बढुवा, राजिनामा सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालयका कर्मचारीहरूको सरुवा, काज, स्वदेश एवं विदेश अध्ययन र तालिममा मनोनयन, लगायत वृत्ति विकास सम्बन्धी कार्य,

- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा अन्तर्गत पर्ने सिभिल इन्जिनियरिङ्ग समूहअन्तर्गत एअरपोर्ट उपसमूह, एरोनटिकल इन्जिनियरिङ्ग समूह र सिभिल एभिएसन अपरेसन एण्ड इन्जिनियरिङ्ग समूहको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- सबै कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरण तथा अन्य विवरणहरू सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल सरकारमा पेश हुने प्रस्तावहरू सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूद्वारा प्राप्त प्रस्तावहरू कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन सम्बन्धी गोष्ठी सम्मेलन आदि संचालन सम्बन्धी कार्य,
- केन्द्रीय तथा कार्यसंचालन स्तरको लेखा संचालनमा आवश्यक निर्देशन र लेखापरीक्षणको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- वेरुजुको लगत र फन्छौट सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय, अन्तर्गत विभाग र कार्यालयहरूको निरीक्षण सम्बन्धी कार्य,
- रकमान्तर, खर्चको स्वीकृति र ठेक्का पट्टा सदर, मालसामान खरिद तथा लिलाम बिक्रीको स्वीकृति एवं मन्त्रालयको भौतिक साधनहरूको अभिलेख मर्मत सम्भार र संरक्षण सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन तयार गर्ने, प्रोत्साही पुरस्कार सिफारिश तथा विभागीय कारवाही सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका अन्य विभाग तथा कार्यालयहरूलाई आवश्यकता अनुसार परामर्श दिने सम्बन्धी कार्य,
- मातहत शाखाहरूबीच समन्वय कायम राख्ने सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको विदा सिफारिश वा स्वीकृति सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन प्रबर्द्धन सम्बन्धी कार्य,

प्रशासन एवं पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा अन्तर्गत प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा, पर्यटन प्रबर्द्धन शाखा र आर्थिक प्रशासन शाखा गरी ३ वटा शाखाहरू रहेका छन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा

- मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गतका कार्यालयहरूको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालय, अन्तर्गतका निकायहरूको पदपूर्तिका लागि नियुक्ति तथा पदस्थापना, सरुवा, बढुवा, राजिनामा तथा विभागीय कारबाही सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीको कार्यविवरण सम्बन्धी कार्य,
- स्वदेशी र विदेशी तालीम सेमिनार, गोष्ठी र कार्यशालाहरूमा मनोनयन सम्बन्धी कार्य,
- कार्य सम्पादन मूल्यांकन, थप ग्रेड र प्रोत्साही पुरस्कार सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल इञ्जिनियरिङ्ग सेवा अन्तर्गत पर्ने इलेक्ट्रोनिक एण्ड टेलिकम्यूनिकेशन इञ्जिनियरिङ्ग समूह र सिभिल एभिएशन अपरेशन इञ्जिनियरिङ्ग समूहको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- कर्मचारीहरूको हाजिरी, नियमितता, व्यक्तिगत विवरण अद्यावधिक, बिदा आदिको अभिलेख सम्बन्धी कार्य,
- जनसम्पर्क सोधपूछ, दर्ता चलानी तथा आन्तरिक सञ्चारको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- कार्यालयको हाता भित्र मर्मत, सुरक्षा, सरसफाई र आवश्यक सर सामानको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- जिन्सी सरसामानको उपलब्धि, सन्चय र सो सम्बन्धी श्रेस्ता राख्न लगाउने र जिन्सी निरीक्षण गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य,
- उत्सव पर्वमा वत्ती बाल्ने, आवश्यकतानुसार सजाउने, राष्ट्रिय झण्डा समयानुकूल भएनभएको रेखदेख सम्बन्धी कार्य,
- अन्तर्गतका शाखा प्रशाखाहरूमा परिपत्र गर्ने सम्बन्धी कार्य,
- संगठनको स्वरूपमा आवश्यकता अनुरूप समायोजन पुनरावलोकन र संशोधन सम्बन्धी कार्य,
- मन्त्रालयको अरु शाखाहरूमा नपरेका विविध कार्यहरू सम्बन्धी कार्य,

पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा

- पर्यटन प्रवर्द्धन नीति तथा कार्यनीतिको तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटकहरूको लागि आवश्यक सेवा सुविधा सम्बन्धी नीति तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- विश्व पर्यटन संगठन लगायतका सम्बन्धित निकायहरूसँग सम्पर्क सम्बन्धी कार्य,

- थप पर्यटन कृयाकलापहरुको विस्तार सम्बन्धी कार्य,
- क्षेत्रीय पर्यटन प्रवर्द्धन तथा सार्क, आशियान र ईइसी संस्थासँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्रमा पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन क्षेत्रको लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने सम्बन्धमा सरकारी, गैरसरकारी, एवं स्थानीय निकायहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- प्रचार प्रसार सामाग्रीको उपयुक्तता एवं तत् सम्बन्धी व्यवस्थापनका साथै पर्यटन उपजको पहिचान एवं उपयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- पर्यटन विषयक सम्झौताहरु सम्बन्धी कार्य,
- फिल्माङ्कन कार्यको राय, परामर्श एवं अनुमति सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल पर्यटन बोर्डसँग सम्बन्धित पर्यटन प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरुको समन्वय एवं अनुगमन सम्बन्धी कार्य अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन विकास सम्बन्धी नविन प्रविधिको संकलन, विश्लेषण एवं कार्यान्वयन पक्ष जस्ता विषयहरु सम्बन्धी कार्य,

आर्थिक प्रशासन शाखा

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग, कार्यालयहरुको बाषिर्क वजेट अनुमान, तर्जुमा, वजेट छलफल सम्बन्धी कार्य,
- अख्तियारी र वजेट बाँडफाँड सम्बन्धी कार्य,
- रकमान्तर तथा शोधान्तर सम्बन्धी कार्य,
- कार्यसम्पादन गर्न आवश्यक पर्ने आर्थिक सूचना तयार तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासनसंग सम्बन्धित विषयमा राय दिने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासनसंग सम्बन्धित ऐन, नियम, आदेश र परिपत्रहरुको पालना सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक कारोवार प्रचलित कानून बमोजिम रीत पुगे वा नपुगेको जाँची भुक्तानीका लागि पेश गर्ने र रीत नपुगेकोमा रीत पुन्याई भुक्तानीको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
- कार्यालय प्रमुखले खर्च गर्न आदेश दिएका रकम नियमित सम्बन्धी कार्य,

- विनियोजन, राजश्व, धरौटीको कारोवारको हिसाव तोकिएको ढाँचामा रीतपूर्वक राख्न लगाउने, गोश्वारा भौचर र कारोवार प्रविष्ट गरिएको खाताहरु भिडान, गर्ने, विल भरपाई आदि प्रमाणित गर्ने र समय समयमा आवश्यकतानुसार निरीक्षण गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक कारोवार सम्बन्धी आवधिक प्रगति तथा प्रतिवेदनहरु तयार गरी सम्बन्धित निकायहरुमा पठाउने सम्बन्धी कार्य,
- अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र मातहत कार्यालय बीच समन्वय राख्ने सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धमा तोकिएका अन्य कार्य,

योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरु यसप्रकार छन्:

- पर्यटन तथा हवाई यातायात विकास नीति, योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- योजना तथा वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा निर्देशन अनुरूप कार्यक्रम तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, प्रगति प्रतिवेदन, चौमासिक, अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा सम्बन्धी कार्य ।
- आयोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरुको विश्लेषण र छनौट सम्बन्धी कार्य ।
- आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन, अनुसन्धान, पर्यटकीय स्थलहरुको खोजी, सूचना संकलन, डकुमेन्टेसन र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन विकास सम्बन्धी पूर्वाधारहरुको विकास गर्न आवश्यक योजनाहरु कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्या-पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन आदिको विकास सम्बन्धी कार्य ।

योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा अन्तर्गत योजना शाखा, तथ्याङ्क शाखा र अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा गरी ३ वटा शाखाहरू रहेका छन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा

- वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, चौमासिक विभाजन सहितको कार्यक्रम स्वीकृति ।
- स्वीकृत वार्षिक योजना कार्यान्वयन, तथा सोको प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य ।
- आयोजना र परियोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरू समाधान सम्बन्धी कार्य ।
- स्वीकृत कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूका आयोजनाको छनौट तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।
- वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरूको समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- पर्या-पर्यटन, जैविक पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतको काम कारवाहीको विषयमा संसदमा उठाएका प्रश्नहरूको जवाफ तयार पार्ने सम्बन्धी कार्य ।

तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा

- पर्यटन सम्बन्धी आवधिक तथ्यांक पुस्तिका प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय स्थलको खोजी तथा विवरण संकलन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटक लक्ष्य प्रक्षेपण सम्बन्धी कार्य ।
- डकुमेन्टेशन केन्द्रको सञ्चालन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय स्थलहरूको विस्तृत विवरण संकलन गरी भौगोलिक सूचना प्रणाली अन्तर्गत सूचना प्रवाह सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन सम्भाव्यता अध्ययन तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटनसंग सम्बन्धित तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।

- पर्यटकहरूले भनें इम्वार्केशन, डिसइम्वार्केशन कार्ड तथा नेपालीहरूले भनें आगमन तथा गमन कार्ड छुपाई गरी पर्यटक प्रवेश हुने विन्दुहरूमा आवश्यकता अनुसार वितरण र भरेका कार्डहरू संकलन सम्बन्धी कार्य ।

अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

- वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरूको निरीक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयको प्रगति विवरण, समीक्षा बैठक, सम्बन्धी कार्य ।
- वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल सरकारका निकायहरू, गैर सरकारी निकायहरू, स्थानीय निकायहरू तथा जनसमुदायबाट भएका पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कामको अवलोकन, अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य । मातहतका पर्यटन कार्यालयको नियन्त्रण, निर्देशन, सुपरिवेक्षण, अनुगमन एवं मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय मातहतका सरकारी, अर्ध सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरूको निरीक्षण, सुपरिवेक्षण, अनुगमन एवं मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य ।
- पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, रेष्टुरेण्ट, वार, एवं ट्राभल, च्यापिटङ्ग, पर्वतारोहण, पर्वतीय पर्यटन र अन्य साहसिक पर्यटन व्यवसाय सम्बन्धी कार्यको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयमा परेका उजुरी र मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र अन्तर्गत घटेका आकस्मिक घटनाहरूको छानविन, मन्त्रालयको तर्फबाट गठन गरिने जाँचबुझ आयोग आदि सम्बन्धी कार्य ।

हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:-

- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुसेवा मर्मत, सम्भार र विमानस्थल संचालक संस्थाहरूलाई इजाजत प्रदान तथा खारेजी सम्बन्धी कार्य ।
- इजाजत प्राप्त वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुयान मर्मत सम्भार र विमानस्थल संचालन संस्थाहरूलाई आवश्यक विदेशी जनशक्तिहरूको श्रम स्वीकृति एवं भिसाको लागि सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण संस्था, विमान मर्मत/सम्भार संस्था, विमानस्थल संचालन संस्थाहरूलाई आवश्यक मालसामान आयातको लागि सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।

- नेपाल वायुसेवा निगम सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न मुलुकहरूसँग हवाईसेवा सम्झौता वार्ता र हवाई सम्झौता सम्बन्धी कार्य ।
- सम्पन्न हवाई सम्झौता/समझदारीहरुको अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था, संगठनसँग सम्पर्क, सहभागिता र ती संगठनबाट पारित महासन्धी/प्रोटोकलहरुको अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई भाडा निर्धारण, परिमार्जन र संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी आवश्यक नीति निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई क्षेत्रसँग सम्बद्ध संस्थाहरु र निकायहरूसँग समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी वायुसेवाहरुलाई सेवा संचालन अनुमति सम्बन्धी कार्य ।
- निषेधित क्षेत्रमा हवाई उडान र अवतरणको सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।

हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा अन्तर्गत वायुसेवा व्यवस्थापन शाखा र हवाई सम्झौता तथा अन्तराष्ट्रिय नागरिक उड्डयन शाखा रहेका छन्। शाखाका कामहरु निम्नानुसार छन्:

वायुसेवा सञ्चालन शाखा

- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुसेवा मर्मत सम्भार र विमानस्थल संचालन संस्थाहरुलाई इजाजत पत्र प्रदान गर्ने तथा खारेज गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- इजाजत प्राप्त वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण, वायुयान मर्मत सम्भार र विमानस्थल सञ्चालन संस्थाहरु, विदेशी जनशक्तिहरुको श्रम स्वीकृति एवं भिषाको लागि सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- वायुसेवा, हवाई प्रशिक्षण संस्था, विमान मर्मत/सम्भार संस्था, विमानस्थल संचालन संस्थालाई आवश्यक मालसामान आयातको लागि सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल वायु सेवा निगम सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी नीति निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- सम्बद्ध संस्थाहरु, निकायहरूसँग समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सम्झौता तथा अन्तराष्ट्रिय नागरिक उड्डयन शाखा

- सम्भाव्य विभिन्न मुलुकसँग हवाई सेवा सम्झौता वार्ता र हवाई सम्झौता वार्ताका लागि आवश्यक कार्य ।

- हवाई सम्झौता र समझदारी पत्रको विधिवत अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संघ, संस्था, संगठनसंग सम्पर्क र सहभागिता र ती संगठनबाट पारित महासन्धि र प्रोटोकलहरूको विधिवत अनुमोदन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई भाडा निर्धारण, परिमार्जन र संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
- प्रचलित ऐन, नियम र नीतिहरूमा परिमार्जन सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरीवेक्षण महाशाखा

यस महाशाखालाई तोकिएका कामहरू यसप्रकार छन्:

- नेपालको हवाई क्षेत्रलाई सुरक्षित र भरपर्दो बनाउन हवाई उडान सुरक्षा सम्बन्धी नीति तर्जुमा र समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- सुरक्षित र मितव्ययी उडानको लागि मौजुदा हवाई रुटहरूमा पुनरावलोकन सम्बन्धी कार्य ।
- मौजुदा हवाई रुट र नयाँ स्थापना हुने रुटहरूमा एयर नेभिगेशन सुविधाहरूको पहिचान, समन्वय र निर्णय सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन क्षेत्रले प्रयोग गर्ने संचार उपकरणहरूको फ्रिक्वेन्सी निर्धारणको सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- विमानस्थलहरूको निरीक्षण, अनुगमन लगायत अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनबाट तोकिएको निर्धारित स्तर अनुसार हवाई उडान सेवा संचालन भए नभएको विषयमा नियमन सम्बन्धी कार्य ।
- नेपालको वायुक्षेत्रलाई अधिकतम प्रयोगमा ल्याउने सम्बन्धमा नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण लगायत सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- नयाँ प्रविधि अनुसार संचार उड्डयन सहायक र दूरदृष्टि प्रविधिको माध्यमबाट एयर ट्रान्जिट सेवा प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको स्वामित्वमा रहेको वा नेपाल सरकारबाट प्राधिकरणलाई हस्तान्तरण हुने सम्पत्तिहरूको सदुपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- वायुयानहरू संकट अवस्थामा परेमा, हराएमा वा दुर्घटनाग्रस्त भएमा खोज तथा जीवनोद्धार र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- दुर्घटनामा परेका विमानहरूको दुर्घटना जाँच सम्बन्धी कार्य ।

- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका आयोजनासँग सम्बद्ध विदेशी नागरिकहरूको लागि भिसा सिफारिस र श्रम सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल भित्र रहेका विमानस्थलहरूमा हवाई सुरक्षाको उच्चतम व्यवस्था भए नभएको निरीक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समिति सम्बन्धी कार्य ।
- भी.आई.पी./भी.भी.आई.पी. उडानका सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई उडानबाट हुन सक्ने प्रदुषण नियन्त्रण गरी वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्ने सम्बन्धी नीतिगत कार्य ।
- नयाँ विमानस्थलहरूको निर्माण, विस्तार तथा भौतिक सुविधाको परिवर्तन लगायत सुरक्षा तथा सुविधा सम्बन्धी उपकरण प्रणालीको अध्यावधिक रेकर्ड राख्ने, उपकरण प्रणालीको अध्ययन, सर्भे, जडान सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठनका महासन्धीहरू, प्रोटोकलहरू बमोजिमका कार्य ।
- नागरिक उड्डयनसँग सम्बद्ध विषयहरूमा नीति, निर्माण र प्रचलित ऐन, नियम नीतिहरूमा परिमार्जन सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी ऋण/सहयोग वा संयुक्त लगानी आदि श्रोतबाट नागरिक उड्डयनको क्षेत्रमा संचालन वा निर्माण हुने योजना, आयोजना सम्बन्धी कार्य ।

उड्डयन सुरक्षा महाशाखा अन्तर्गतका उडान सुरक्षा शाखा र रेडियो इन्जिनियरिङ्ग शाखा रहेका छन्।

शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

प्राधिकरण सुपरीवेक्षण शाखा

- उडान सुरक्षामा प्रतिकूल असर पर्ने जानकारी प्राप्त हुन आएमा आवश्यक थप सुरक्षा व्यवस्था सम्बन्धी कार्य
- राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समितिको निर्माण कार्यान्वयन तथा विमानस्थलहरूमा चरा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न कारणले क्षति भएका विमानस्थलहरूमा शीघ्र उडान, सञ्चालन सम्बन्धी कार्य र उडान सुरक्षा (Flight Safety) सम्बन्धी कार्य ।

- कूटनैतिक उडानलाई अनुमति प्रदान गर्न प्राधिकरणलाई भी.आई.पी. कक्ष खोल्ने व्यवस्था र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- संयुक्त राष्ट्रसंघको आह्वानमा खटिने नेपाली सेनाको शान्ति सेना उडानका लागि समयमै अवतरण र ओभरफ्लाईट परमिट तथा शाही नेपाली सैनिकको फायरिङ्ग एवं अन्य क्रियाकलापको सूचना प्रवाहित सम्बन्धी कार्य ।
- बाढीपिडितका लागि राहत पुऱ्याउन सञ्चालन गरिएको हवाई उडानको तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य ।
- नयाँ विमानस्थलहरूको निर्माण सम्बन्धी कार्य ।

हवाई सुरक्षा तथा दुर्घटना जाँच शाखा

- मुलुक भित्रका विमानस्थलहरूको हवाई रुट र आसपासमा सञ्चार तथा उड्डयन सहाय र सर्भिलेन्स उपकरण प्रणालीको आवश्यकता सम्बन्धी अध्ययन तथा सञ्चालनमा रहेका यस्ता प्रणालीहरूको अद्यावधिक रेकर्ड सम्बन्धी कार्य ।
- नागरिक उड्डयन क्षेत्रले प्रयोग गर्ने सञ्चार तथा उड्डयन सहाय प्रणालीहरूको फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धमा अध्ययन तथा निर्धारण सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- विमानस्थलहरूमा सञ्चालनमा रहेका विविध उपकरण प्रणालीहरूको मर्मत/संभार र सञ्चालन कार्यको स्तरीयता अनुगमन सम्बन्धी कार्य ।
- हवाई सञ्चार उड्डयन सहाय प्रणालीको भरपर्दो तथा स्तरीय सेवाको लागि नियमित फ्लाइट चेक भए/नभए सम्बन्धी नियमन गर्ने कार्य ।
- नयाँ विमानस्थल निर्माण, विमानस्थलको भौतिक सुविधाहरूको परिवर्तन लगायत सुरक्षा तथा सुविधा सम्बन्धी उपकरण प्रणालीहरूको थप र विकास सम्बन्धी योजना/आयोजनाहरूको विषयमा निर्देशन सम्बन्धी कार्य ।
- विदेशी ऋण/सहयोग वा संयुक्त लगानी आदि श्रोतबाट नागरिक उड्डयनको क्षेत्रमा सञ्चालन वा निर्माण हुने योजना आयोजना सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका आयोजनासँग सम्बद्ध विदेशी नागरिकहरूको लागि भिषा सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल सरकारले विदेशी सहयोग वा आफ्नै श्रोतबाट प्राधिकरण मार्फत सम्पन्न भएका वा हुने योजना आयोजनाहरूको लिष्टिङ्ग (मूल्याङ्कन तथा हस्तान्तरण सम्बन्धी) कार्य ।

- नागरिक उड्डयनसँग सम्बद्ध विषयहरूमा नीति निर्माण र प्रचलित ऐन, नियममा परिमार्जन तथा नयाँ नियम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।

संस्कृति महाशाखा

महाशाखाका कामहरू निम्नानुसार रहेको छः

- नेपालको राष्ट्रिय संस्कृतिको जर्गेना गर्न नीति निर्माण गर्ने र लक्ष्यहरू हासिल गर्न उपयुक्त रणनीतिहरू तयार गर्ने
- संस्कृति सम्बन्धी, योजना र कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँग सम्पर्क तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति तथा प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय बैठक, तालिम, कार्यशाला र गोष्ठी सेमिनार र सम्मेलनहरू सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक महत्वका स्मारकहरू र पुरातात्विक वस्तुहरूको संग्रह, संरक्षण, सम्वर्द्धन तथा पुरातात्विक अन्वेषण र उत्खनन् सम्बन्धी नीति निर्माण एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संग्रहालय र अभिलेखालय सुदृढीकरण सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रमको तर्जुमा एवं कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता गरी सांस्कृतिक आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- निकासीयोग्य पुरातात्विक सामानहरूको जाच गर्ने र अनुमति प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, सांस्कृतिक संस्थान, पशुपति क्षेत्र विकास कोष, लुम्बिनी विकास कोष, बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, देवघाट क्षेत्र विकास समिति, भानुजन्मस्थल विकास समिति लगायतका विभिन्न संस्कृतिसँग सम्बन्धित समितिहरू सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल अधिराज्यभित्र रहेका विभिन्न धर्म, जातजाति, सम्प्रदाय र भाषा भाषीहरूका साहित्य, लिपि, कला र संस्कृतिको विकासका लागि नीति निर्माण र यस क्षेत्रमा संलग्न निकायहरूसँग कार्यगत सम्बन्ध एवं समन्वय कायम गरी यस क्षेत्रमा लाग्ने साधकहरू तथा नयाँ प्रतिभाहरूलाई प्रोत्साहन र प्रेरणा दिने सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृतिसँग सम्बद्ध विभिन्न समूह गुठी संघ संस्थाहरूलाई आवश्यक सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।

- प्रतिलिपि अधिकार ऐन, नियम तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तर्गतका निकायहरूमा कार्यरत विदेशीहरूलाई भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।

यस महाशाखा अन्तर्गतका संस्कृति र पुरातत्व २ वटा शाखाहरू राखिनेछन्। शाखाका कामहरू निम्नानुसार छन्:

संस्कृति शाखा

- संस्कृति सम्बन्धी नीति नियम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- अन्तराष्ट्रिय साँस्कृतिक आदान प्रदान सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाली संस्कृतिको प्रचार प्रसार एवं संरक्षण र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृति सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासंग सम्पर्क र समन्वय एवं कार्यक्रममा नेपालको सहभागिता सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न जातजाती, सम्प्रदाय र भाषा भाषीहरूका लिपी, कला र संस्कृतिको प्रचारप्रसार, संरक्षण र विकास सम्बन्धी कार्य ।
- संस्कृतिसंग आवद्ध प्रतिभाहरूको कृति एवं कलाको कदरस्वरूप उनीहरूलाई प्रोत्साहित गर्न राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वितरण सम्बन्धी कार्य ।
- नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, साँस्कृतिक संस्थान, पशुपति क्षेत्र विकास कोष जस्ता संस्कृतिसंग सम्बद्ध संघ संस्थाहरूको कार्यमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- स्वीकृत विकास कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण सम्बन्धी कार्य ।
- राष्ट्रिय प्रतिभा स्मारक कोषबाट अनुदान दिने रकम कोषको उद्देश्य बमोजिम सदुपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- लुम्बिनी विकास कोष र वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद लगायत मन्त्रालय अन्तर्गत गठित विकास समिति तथा संस्थाहरूको कार्यमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
- सम्झौता बमोजिम विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत विदेशी नागरिकहरूको भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।

पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा

- पुरातात्विक महत्वका कलाकृति एवं स्मारकहरूको जगेर्ना सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातत्व सम्बन्धी स्वीकृत कार्यक्रमको संचालन सम्बन्धी कार्य ।

- देशमा रहेका विभिन्न धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान गर्न लगाई तिनीहरूको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक दृष्टिले महत्वपूर्ण रहेका मठ, मन्दिरहरूको संरक्षण, आकस्मिक जीर्णोद्धार, आर्थिक सहायता प्रदान गर्न मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- देश बाहिर लगिने पुरातात्विक सामानहरूको जाँचपास, आवश्यक नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- पुरातात्विक स्थलहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन, अन्वेषण र उत्खनन् सम्बन्धी कार्यको नियमन सम्बन्धी कार्य ।
- वी.पी. संग्रहालय सम्बन्धी कार्य ।
- सम्झौता बमोजिम विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत विदेशी नागरिकहरूको भिषा सिफारिश सम्बन्धी कार्य ।
- मुलुक भित्र रहेका विभिन्न परम्परागत रीतिरिवाजहरूको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य ।

कानून महाशाखा

कानून महाशाखाका कार्यहरू निम्नानुसार छन्:

- आवश्यकतानुसार कानूनी राय र सल्लाह प्रदान गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- आवश्यकतानुसार ऐन, नियम, गठन (आदेश), सम्झौता तयार गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालयको तर्फबाट फिरादपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, रिट निवेदन, लिखित जवाफ, पुनरावेदनपत्र, पुनरावलोकन पत्र म्याद भित्रै तयार गर्ने र सम्बन्धित निकायमा पठाउने सम्बन्धी कार्य ।
- प्रतिरक्षाका लागि महान्यायाधिवक्ता कार्यालय लगायतमा पत्राचारको व्यवस्था गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित कानूनी सिद्धान्त, राजपत्र, ऐन नियमको संग्रह सम्बन्धी कार्य ।
- मन्त्रालय एवं अन्तर्गतका निकायहरूको लागि आवश्यक ऐन नियम तर्जुमा, संशोधन सम्बन्धी कार्य ।

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

यस शाखाले कानून महाशाखाको सहयोगीका रूपमा कानून महाशाखाबाट सम्पादन हुँदै आएका कामहरू नै गर्दै आएको छ ।

७. मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरू

यस मन्त्रालय अन्तर्गत देहायका निकायहरू रहेकाछन् । यी निकायहरू मन्त्रालयको प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षणमा रहेकाछन् ।

पर्यटन विभाग

पर्यटन पूर्वाधार विकास, पर्यटन उद्योगहरूको नियमन, पर्यटन प्रबर्द्धन र विकास, पर्यटक प्रहरीको व्यवस्थापन र मातहतका पर्यटन कार्यालयहरू समेत हेर्ने गरी नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मिति २०७१।०४।०२को निर्णयानुसार पर्यटन विभागको गठन भएको हो ।

यस विभाग अन्तर्गत देहायका कार्यालयहरू रहेका छन् ।

- पर्यटन कार्यालय, विरगञ्ज
- पर्यटन कार्यालय, पोखरा
- पर्यटन कार्यालय, नेपालगञ्ज
- पर्यटन कार्यालय, भैरहवा
- पर्यटन कार्यालय, काकडभिट्टा
- पर्यटन कार्यालय, जनकपुर
- पर्यटन कार्यालय, नाम्चे

पुरातत्व विभाग

ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण तथा प्रबर्द्धन गर्ने उद्देश्यले स्थापित यस विभाग अन्तर्गत राष्ट्रिय अभिलेखालय, केन्द्रीय, क्षेत्रीय र जिल्लास्तरीय देहाय बमोजिमका कार्यालयहरू रहेका छन् ।

- राष्ट्रिय अभिलेखालय, रामशाहपथ
- राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी
- राष्ट्रिय मुद्रा संग्रहालय, छाउनी
- राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, भक्तपुर
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, ललितपुर
- राष्ट्रिय धातुकला संग्रहालय, पाटन
- केन्द्रीय सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण प्रयोगशाला, ललितपुर

- क्षेत्रीय संग्रहालय, धनकुटा
- क्षेत्रीय संग्रहालय, पोखरा
- क्षेत्रीय संग्रहालय, सुर्खेत
- कपिलवस्तु संग्रहालय, कपिलवस्तु
- गोरखा संग्रहालय, गोरखा
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, नुवाकोट
- स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, लमजुङ्ग
- गोरखा दरबार हेरचाह अड्डा, गोरखा
- हनुमानढोका दरबार हेरचाह अड्डा, काठमाडौं

नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय

केन्द्रीय स्तरको कार्यालयको रूपमा रहेको यस कार्यालयले प्रतिलिपि अधिकारको दर्ता, संरक्षण, रोयल्टी संकलन संस्थाको स्थापनामा सहयोग गर्ने तथा विश्व बौद्धिक संगठन एवं प्रतिलिपि अधिकारसित सम्बन्धित स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्थासँग समन्वयको काम गर्ने गर्दछ ।

नारायणहिटी दरबार संग्रहालय

केन्द्रीयस्तरको यस संग्रहालयले साविक नारायणहिटी दरबारलाई संग्रहालयमा परिणत गरिएकोले सो संग्रहालयको व्यवस्थापन गर्दै आएकोछ ।

मन्त्रालय अन्तर्गत प्रतिष्ठान बोर्ड प्राधिकरण संस्थान र समितिहरू

प्रज्ञा प्रतिष्ठानहरू-३

श्री नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, कमलादी, काठमाण्डौ

श्री नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान, सानो गौचरण

श्री नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान, छाउनी

बोर्ड, प्राधिकरण, निगम, कोष र संस्थानहरू - ६

- श्री नेपाल पर्यटन बोर्ड, भृकुटीमण्डप, काठमाण्डौ
- श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल, काठमाण्डौ
- श्री नेपाल वायुसेवा निगम, न्यूरोड, काठमाण्डौ
- श्री साँस्कृतिक संस्थान, जमल, काठमाण्डौ
- श्री लुम्बिनी विकास कोष, बबरमहल, काठमाण्डौ
- श्री पशुपति क्षेत्र विकास कोष, देवत्तन, गौशाला काठमाण्डौ
- श्री बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, जनकपुर

विकास समितिहरू र कार्यालय रहेको स्थान

क. संस्कृति सम्बन्धी समितिहरू-११

- श्री पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति, पाथीभरा, ताप्लेजुङ
- श्री बराह क्षेत्र विकास समिति, चतराधाम, सुनसरी
- श्री हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, हलेसी, खोटाङ
- श्री हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति, बसन्तपुर
- श्री बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति, बुढानिलकण्ठ, काठमाण्डौ
- श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति, बौद्ध, काठमाण्डौ
- श्री पाटन संग्रहालय विकास समिति, पाटन
- श्री देवघाट क्षेत्र विकास समिति, देवघाट, तनहुँ
- श्री भानु जन्मस्थल विकास समिति, रम्घा, तनहुँ
- श्री मनकामना क्षेत्र विकास समिति, गोरखा
- श्री पञ्चाङ्ग निर्णायक समिति (मन्त्रिपरिषद्को निर्णय बमोजिम गठित, गठन आदेश निर्माणका क्रममा), काठमाण्डौ ।

ख. पर्यटन सम्बन्धी समितिहरू-१४

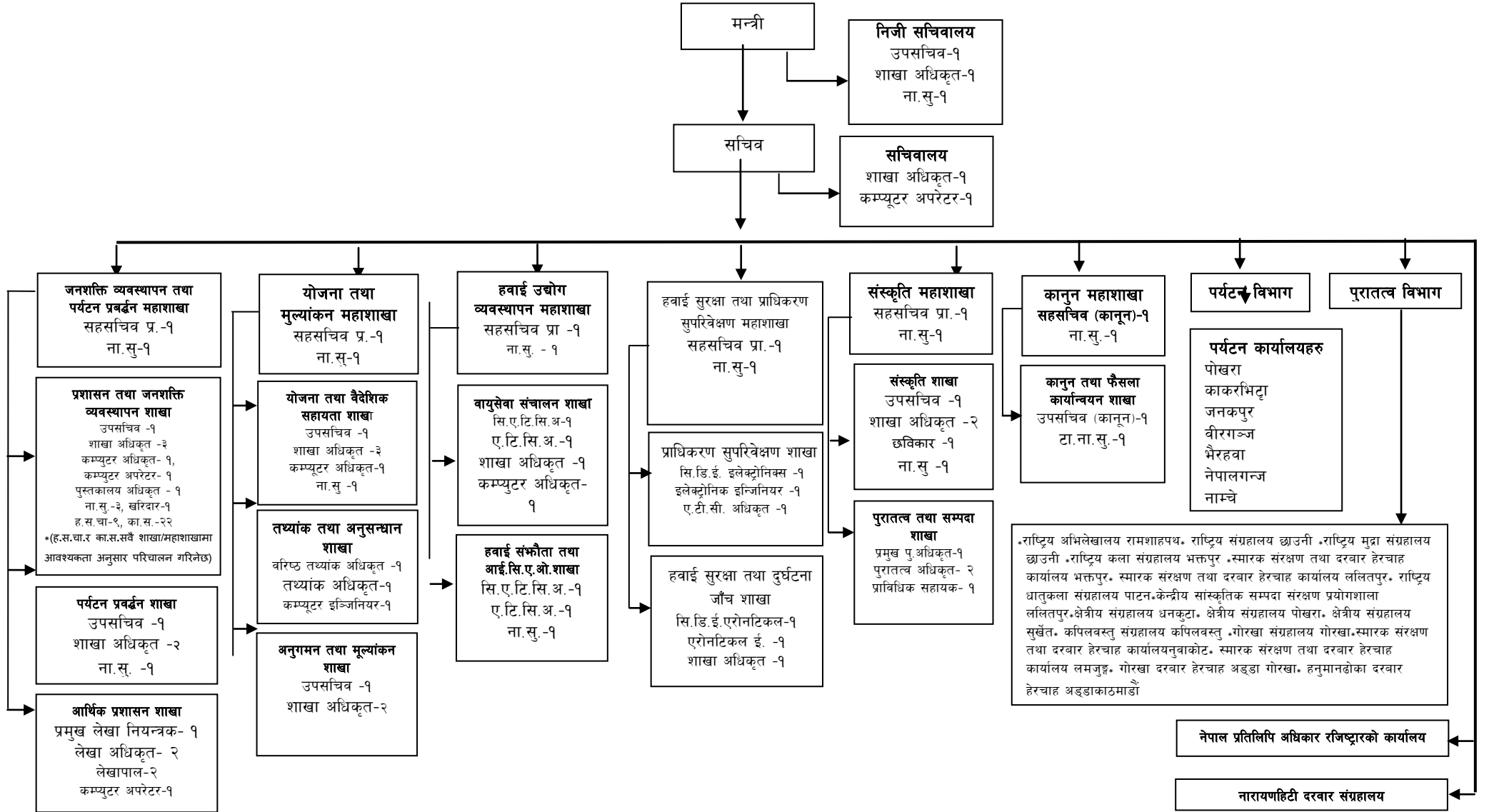
- श्री तारागाउँ विकास समिति ताहाचाल, काठमाण्डौ
- श्री नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति रविभवन, काठमाण्डौ
- श्री पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति विशालनगर, काठमाण्डौ
- श्री खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति, सिलगुढी, डोटी
- श्री राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति नयाँबानेश्वर, काठमाण्डौ
- श्री रुरु-रेसुंगा क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकास समिति तम्घास, गुल्मी
- श्री विदेह-मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति पिडारीचोक, जनकपुर
- श्री चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, नेपालगंज
- श्री लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, भैरहवा
- श्री सिम्रौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति , विरगंज
- श्री विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, जनकपुर
- श्री कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, जुम्ला
- श्री सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति , जनकपुर
- श्री मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति, इलाम

द. मन्त्रालयको कर्मचारी दरबन्दी र पूर्तिको अवस्था

संगठनात्मक स्वरूप

नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्बाट पछिल्लो पटक भएको मिति २०६९/२/५ को निर्णयबाट यस मन्त्रालयको नामकरण संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय कायम रहन गयो। नेपाल सरकार (सचिवस्तर) मिति २०७०।४।२८ को निर्णयबाट मौजुदा संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत भएको हो। यस मन्त्रालयको संगठन संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको संगठन संरचना

मन्त्रालयको दरबन्दी विवरण निम्न बमोजिम छ-

कार्यालय तथा दरबन्दी विवरण सम्बन्धी ढाँचा	
१. क. कार्यालय सम्बन्धी विवरण :	फ्याक्सनं. : ४२११७५८
कार्यालयको नाम (नेपालीमा): संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	जिल्ला: काठमाडौं
कार्यालयको नाम (अंग्रेजीमा): Ministry of Culture, Tourism and Civil Aviation	का.म.पा.
मन्त्रालय/केन्द्रीय निकाय :	वडा. नं.
निकटतम माथिल्लो निकाय:	स्थान: सिंहदरवार
कार्यालयको स्तर : केन्द्रीय	फोन.नं.: ४२११५९६
शुरु पद श्रृजना भएको मिति:	इमेल: info@tourism.gov.np
पछिल्लो अद्यावधिक मिति : २०७०/११/९	वेबसाइट: www.tourism.gov.np
१. ख. कार्यालयको दरबन्दी तेरिज :	

सि.न	पद	श्रेणी /तह	सेवा	समुह	उपसमुह	खूद कायम	पद संकेत नं.	कैफियत
१.	सचिव	विशिष्ट				१		
२.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			२		
३.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ.	२		
४.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	न्याय	कानून		१		
५.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	शिक्षा	पुरातत्व		१		
६.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		६		
७.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१		
८.	वरिष्ठ तथ्यांक अधिकृत	रा.प.द्वितीय	आर्थिक, योजना तथा तथ्यांक	तथ्यांक		१		
९.	प्रमुख पुरातत्व अधिकृत	रा.प.द्वितीय	शिक्षा	पुरातत्व		१		
१०.	प्रमुख लेखा नियन्त्रक	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१		
११.	सि.ए.टि.सि.अ.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ.	२		
१२.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	ईलेक्ट्रोनिक एन्ड टेलिकम्युनिकेसन		१		
१३.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	एअरपोर्ट		०		
१४.	सि.डि.ई.	रा.प.द्वितीय	ईन्जि	एरोनटिकल		१		
१५.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.		१६		
१६.	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानून		०		
१७.	तथ्यांक अधिकृत	रा.प.तृतीय	आर्थिक योजना तथा तथ्यांक	तथ्यांक		१		
१८.	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		२		
१९.	पुरातत्व अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	पुरातत्व		२		
२०.	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध			३		
२१.	ए.टि.सि.अ.	रा.प.तृतीय	ईन्जि	सि.ए.अ.ई.	सि.ए.अ.	३		

सि.न	पद	श्रेणी /तह	सेवा	समुह	उपसमुह	खुद कायम	पद संकेत नं.	कैफियत
२२.	ईलेक्ट्रोनिक ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ईन्जि	ईलेक्ट्रोनिक एन्ड टेलिकम्युनिकेसन		१		
२३.	एरोनटिकल इन्जि.	रा.प.तृतीय	ईन्जि	एरोनटिकल		१		
२४.	कम्प्युटर इन्जि.	रा.प.तृतीय	विविध			१		
२५.	कार्टोग्राफर	रा.प.तृतीय	विविध			०		
२६.	पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.तृतीय	शिक्षा	पु.वि.		१		
२७.	छविकार	रा.प.तृतीय	शिक्षा	कला	छविकला	१		
२८.	सहायक खाद्य गुणनियन्त्रक	रा.प.तृतीय	कृषि	फुड न्यु.क्वा. कन्ट्रोल		०		
२९.	ना.सु.	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		१४		
३०.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अ.प्रथम	शिक्षा	पुरातत्व	पुरातत्व	१		
३१.	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अ.प्रथम	विविध			३		
३२.	लेखापाल	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	लेखा		२		
३३.	टा.ना.सु.	रा.प.अ.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		१		
३४.	सर्वईन्जिनियर	रा.प.अ.प्रथम	ईन्जि	सिभिल	बि.एन्ड आर्क	०		
३५.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अ.प्रथम	कृषि	फुड न्यु. क्वा. कन्ट्रोल		०		
३६.	खरिदार	रा.प.अ.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		१		
३७.	ह.स.चा.	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र.		९		
३८.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र.		२२		
जम्मा						१०६		

९. सूचनाको उपलब्धता सम्बन्धी प्रणाली

- (क) सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ४ बमोजिम, A4 आकारको फोटोकपी प्रति पेज पाँच रुपैयाँ, A4 भन्दा ठूलो आकारको कागजमा प्रति पेज दश रुपैयाँ, सूचना सीडी, डिस्कट वा अन्य विद्युतीय माध्यममा लिंदा पचास रुपैयाँ ।
- (ख) अन्य विशेष कानूनले तोके बमोजिमको दस्तुर ।
- (ग) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधिको सम्बन्धमा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधि भित्र, निवेदन प्राप्त भएपछि सूचना अधिकारीले तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने प्रकृतिको सूचना भए तत्काल उपलब्ध गराउन, नसकिने प्रकृतिको सूचना भए निवेदन प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र निवेदकलाई उपलब्ध हुनेछ । व्यक्तिको जीउ ज्यानको सुरक्षासँग

सम्बन्धित सूचना माग गरेको पाइएमा २४ घण्टा भित्र उपलब्ध गराइने छ । साथै, अन्य विशेष ऐन नियमले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१०. निर्णय निर्माण प्रक्रिया

(क) निर्णय प्रक्रिया

१. मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा :

— सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम ।

२. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमा :

— सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम ।

(ख) निर्णय गर्ने अधिकारी

१. मन्त्रालयले सम्पादन गर्ने नीतिगत एवं अन्य कार्यहरू सम्बन्धमा :

— मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पठाएर

— माननीय मन्त्री स्तरबाट

— सचिवस्तरबाट

■ माननीय मन्त्रीबाट प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम

■ सुशासन -व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ बमोजिम प्राप्त अधिकार बमोजिम
र

■ अन्य विशेष ऐन, नियमले सचिवले गर्ने भनी तोकिएका कामहरू ।

— सचिवले प्रत्यायोजन गरेको अधिकार बमोजिम तोकिएको कर्मचारीले ।

२. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गर्ने सूचना सम्बन्धमा ।

— सचिवले ।

११. गुनासो व्यवस्थापन

(क) मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा :

- प्रचलित ऐन कानूनमा तोकिएको व्यवस्था बमोजिम

(ख) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम परेको उजुरी सम्बन्धमा :

- राष्ट्रिय सूचना आयोग

१२. कार्य सम्पादनको वर्तमान अवस्था

(क) विकास कार्यक्रमको उपलब्धीहरू

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको आ.व.०७४।७५ को राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको बजेट

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४।७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
१	३२५११५	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	४४,४१,७५	-	४४,४१,७५
२	३२५११६	लुम्बिनी विकास कोष	७१,९४,००	-	७१,९४,००
		नेपाल सरकारको जम्मा	१,१६,३५,७५	-	१,१६,३५,७५
		वित्तिय तर्फको:			
१	५०११८०	दोश्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल आयोजना	-	-	१,५०,००,००
२	५०११७९	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	-	-	५,००,००,००
३	५०११६१	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना (गौतमबुद्ध विमानस्थल भैरहवा)	-	-	७,२२,००,००
		वित्तिय तर्फको जम्मा	-	-	१३,७२,००,००
		नेपाल सरकार र वित्तिय तर्फको कूल जम्मा	१,१६,३५,७५	१३,७२,००,००	१४,८८,३५,७५

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयको आ.व.०७४।७५ को बजेट

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४।७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
१	३२५०११	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	२१,९२,२२	७६,५२	२२,६८,७४

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४।७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
२	३२५०१२	पर्यटन कार्यालयहरु	३,०६,४८	८९,७४	३,९६,२२
३	३२५०१३	पुरातत्व विभाग	४,५०,२१	२३,४६,६८	२७,९६,८९
४	३२५०१४	राष्ट्रिय अभिलेखालय	२,०३,६४	२,९४,५०	४,९८,१४
५	३२५०१५	राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी	२,९५,५६	१,२९,४९	४,२५,०५
६	३२५०१६	राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर	१,१८,६१	१८,७०	१,३७,३१
७	३२५०१७	क्षेत्रीय संग्रहालयहरु	२,१५,६२	३,१४,६१	५,३०,२३
८	३२५०१८	संग्रहालयहरु (जातीय संग्रहालय समेत)	१,८१,८५	५,८०,६४	७,६२,४९
९	३२५०१९	ऐतिहासिक दरबारहरु	७,९३,६३	२,६६,४८	१०,६०,११
१०	३२५०२०	केन्द्रीय संस्कृति सम्पदा संरक्षण प्रयोगशाला	१,११,५२	३२,२३	१,४३,७५
११	३२५०२१	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	१,०६,९१	४,६१	१,११,५२
१२	३२५०२२	नारायणहिटी दरबार संग्रहालय	९,४५,५२	१,५२,८४	१०,९८,३६
१३	३२५०२३	स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह कार्यालय, भक्तपुर	७४,४१	४,६०	७९,०१
१४	३२५०२४	पर्यटन विभाग	१४,१८,७३	५८,१६	१४,७६,८९
	३२५०२५	भाषा आयोग	९,३४,५७	६२,४९	९,९७,०६
१५	३२५१०२	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	२,८५,९३		२,८५,९३
१६	३२५१०४	पर्वतीय पर्यटन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन आयोजना	१,४५,५०	२,२९	१,४७,७९
१७	३२५१०६	पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२३,२०,८६	४४,०१,०९	६७,२१,९५
१८	३२५१०८	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	४४,७०,४६	१,११,६८	४५,८२,१४
१९	३२५१११	पुरातात्विक संरक्षण आयोजना	६१,८६	३१,३१,४३	३१,९३,२९
२०	३२५११२	विश्वसम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	४४,७९	१,५२,०३	१,९६,८२
२१	३२५११३	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	६९,२२,५८		६९,२२,५८
२२	३२५११४	वृहत जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	५,००,००		५,००,००
२३	३२५११५	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	४४,४१,७५		४४,४१,७५
२४	३२५११६	लुम्बिनी विकास कोष	७१,९४,००		७१,९४,००
२५	३२५११७	साँस्कृतिक संस्थान	९७,००		९७,००

सि. नं.	बजेट उपशिर्षक न	कार्यक्रम	२०७४।७५ को चालु पूँजीगत विनियोजन (रु. हजारमा)		
			चालु	पूँजीगत	जम्मा
२६	३२५११८	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	१२,००,००		१२,००,००
२७	३२५११९	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	५,००,३१		५,००,३१
२८	३२५१२०	नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	६,०१,१७		६,०१,१७
२९	३२५१२१	ईच्छुक साँस्कृतिक प्रतिष्ठान	३९,१२		३९,१२
३०	३२५१२२	यातायात (हवाई) आयोजना तयारी सुविधा	१५,२८,०२		१५,२८,०२
		नेपाल सरकारको जम्मा	३,८७,०२,८३	१,२२,३०,८१	५,०९,३३,६४
		वित्तिय तर्फको:			
३१	५०११०१	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण			१,३०,८०,००
३२	५०११३६	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना			४,३१,१०,००
३३	५०११६१	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना			७,२२,००,००
३४	५०११७९	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल			५,००,००,००
३५	५०११८०	दोश्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल			१,५०,००,००
		वित्तिय तर्फको जम्मा			१९३३९०००
		नेपाल सरकार र वित्तिय तर्फको कूल जम्मा	५,०९,३३,६४	१९३३९०००	२४४३२२३६४

पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना (ब.उ.शी.नं. ३२५१०६)को बाँडफाँड

सि.नं.	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	कार्यक्षेत्र	२०७४/७५ को विनियोजित (रु. लाखमा)		
			पूँजीगत	चालु	जम्मा
१	नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान		४४१.४६	४४१.४६
२	तारागाँउ विकास समिति	तारागाँउ विकास समिति		१८४.००	१८४.००
३	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति		१०२.८३	१०२.८३
४	रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र गुल्मी		५५.००	५५.००

सि.नं.	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	कार्यक्षेत्र	२०७४/७५ को विनियोजित (रु. लाखमा)		
			पूँजीगत	चालु	जम्मा
५	खप्तड क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	खप्तड क्षेत्र		९६.००	९६.००
६	मेची पहाडी क्षेत्र विकास समिति (ताप्लेजुंग, पाँचथर, इलाम)	ताप्लेजुंग, पाँचथर, इलाम जिल्ला		८०.२५	८०.२५
७	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	मुगु, डोल्पा, कालिकोट, जुम्ला, हुम्ला जिल्ला		७७.५०	७७.५०
८	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (झापा, मोरंग, सुनसरी)	झापा, मोरंग, सुनसरी	२२.००	१२.६६	३४.६६
९	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (सिराह र सप्तरी)	सिराह र सप्तरी	३५.००	१६.००	५१.००
१०	विदेह मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (धनुषा महोत्तरी सर्लाही)	धनुषा महोत्तरी सर्लाही	२५.००	१६.००	४१.००
११	सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (बारा, पर्सा र रौतहट)	बारा, पर्सा र रौतहट	५.००	१३.००	१८.००
१२	लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (नवलपरासी, रुपन्देही र कपिलवस्तु)	नवलपरासी, रुपन्देही र कपिलवस्तु	९५.००	२१.००	११६.००
१३	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति (बाँके, बर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुर)	बाँके, बर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुर	३१.००	२०.००	५१.००
	जम्मा		११३५.७०	२१३.००	१३४८.७०

चालु आ. व. २०७४/७५ मा बजेट व्यवस्था (रु. हजारमा)

खर्च	बजेट रकम	प्रतिशत	कैफियत
चालू खर्च	३,८७,०२,८३	१५.८४ %	
पूँजीगत खर्च	१,२२,३०,८१	५.०० %	
वित्तीय व्यवस्था	१९३३९०००	७९.१५ %	
जम्मा रु.	२४४३२२३६४	१०० %	

राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको प्रगति स्थिति

क्र. सं.	आयोजना/ कार्यक्रम (५ वटा)	प्रगति प्रतिशत		मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू
		भौतिक	वित्तीय	
१.	गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, भैरहवा वार्षिक बजेट ७,२२,००० हजार (हालसम्मको प्रगति: २३%)	५८%	२८.२३%	<ul style="list-style-type: none"> १४० विघा जग्गाको मुआब्जा वितरण प्रक्रिया शुरु भैसकेको । थप २८८ विघा जग्गा समेतको सँगसँगै काम अगाडि बढेको । साथै घर टहराको समेत मूल्याङ्कनको कार्य भैरहेको । CNS/ATM (Communication Navigation System and Air Traffic Management) उपकरण जडान सम्बन्धमा shopping list/Bid document तयार भै bid invitation को क्रममा रहेको । Dedicated Electric Feeder line जडान गर्ने सम्बन्धमा ने. वि. प्राधिकरणबाट यहि भदौ सम्ममा जडान गरी सक्ने जानकारी प्राप्त भएको ।
२.	पोखरा विमानस्थल (वार्षिक बजेट १०,०००लाख) (हालसम्मको प्रगति: ५.४२%)	२५%	५.४२%	<ul style="list-style-type: none"> May 31, 2017 बाट Loan Effective भएको । ११ जुलाई २०१७ देखि कार्य प्रारम्भ भएको । पेरिमिटर सडकका लागि थप ५० रोपनी जग्गा अधिग्रहणको लागि मुआब्जा निर्धारण गर्ने कार्य भैरहेको ।
३.	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल (वार्षिक बजेट १५००० लाख)	७३.४५ %	७.४९ %	<ul style="list-style-type: none"> EIA को Draft प्राप्त भएको र नदी कटान नियन्त्रण सम्बन्धी तालिम भैरहेको । ११० बिगाहा जग्गा अधिग्रहणको लागि सबै प्रक्रिया पुरा गरी सम्बन्धितलाई मूआब्जा दिने कार्य प्रारम्भ भएको । Detail Design तयार गर्ने कार्यको लागि परामर्शदाता छनोट गर्न EOI

क्र. सं.	आयोजना/ कार्यक्रम (५ वटा)	प्रगति प्रतिशत		मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू
		भौतिक	वित्तीय	
				<p>मूल्यांकन गरी प्रतिवेदन पेश भएको । निर्माण Modality तय गर्न समिति गठन भई कार्य भइरहेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> विमानस्थलको धावन मार्गको अवस्थितिको लागि आवश्यक पर्ने Wind Data Collection गर्न Wind Logger जडान गरिएको ।
४.	पशुपति क्षेत्र विकास कोष (वार्षिक बजेट रु.४०७५ लाख) हालसम्म प्रगति ४१.५१%	६५%	६३%	<ul style="list-style-type: none"> वनकाली वगैँचा, भण्डारखाल वगैँचा, हंसमण्डप प्रांगण निर्माण लगायतका अन्य कार्यहरू भइरहेको । रणमुक्तेश्वर सत्तलको जिर्णोद्धार कार्य सम्पन्न भएको। विधुत शवदाहगृहमा ३० वटा शव अटाउने चिस्यान कोठा निर्माण भई संचालन भएको बृहत पशुपति क्षेत्रको गुरुयोजना तयारी कार्य भैरहेको ।
५.	लुम्बिनी क्षेत्र विकास (वार्षिक बजेट रु.६६०० लाख) हालसम्म प्रगति ७२%	७८%	७७.९१%	<ul style="list-style-type: none"> गुरुयोजना अनुसारका कार्यहरू: प्रशासनिक भवन, Visitors Information Center, उत्तरी पोखरी, पवित्र उद्यान क्षेत्रका ढलहरू, ३ जोडी सिम्बोलिक पेभिलियन निर्माण कार्य सम्पन्न । सुरक्षा पर्खाल (१६कि.मी) सम्पन्न । केन्द्रिय नहर निर्माण कार्य सम्पन्न । नेपालको पूर्वदेखि पश्चिमसम्मका बौद्ध क्षेत्रहरूलाई समेटी तयार गरिने बौद्ध सर्किटको अध्ययन तथा अन्वेषणको कार्य प्रारम्भ भएको। बृहतर लुम्बिनी अन्तर्गत देवदहमा सूचना केन्द्र तथा कार्यालय, कुदानमा प्रार्थनास्थल, ध्यान सेड निर्माण कार्य शुरु भएको ।

प्राथमिकता प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमहरूको प्रगति स्थिति

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
१.	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना (३२५१०६) भौतिक प्रगति: ८४% वित्तीय प्रगति: ८२%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. १,३३,१२,४८ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. १,०९,५०,९१ हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> भक्तपुरको नगरकोटमा पर्यटक प्रहरीका लागि प्रिफेक भवन निर्माण सम्पन्न । सौराहा, जनकपुर र रारामा पर्यटक सूचना केन्द्र निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको । तनहुँ भानु शिखर कटेरीमा निर्माणाधीन रामायण भवन निर्माणको स्ट्रक्चरको कार्य सम्पन्न गरी फिनिशिंगको कार्य शुरु भएको । देशका प्रमुख पर्यटकीय स्थानमा १० वटा तथा होमस्टेहरू १६ स्थानमा सोलरबत्ती जडान कार्य सम्पन्न भएको । सोलुखुम्बुको लुक्ला र चितवनको सौराहामा पर्यटकीय सूचना केन्द्रको निर्माण कार्य यस आ.व.बाट शुरु भएको । ग्रेट हिमालयन ट्रेलमा १६ वटा आयोजना मध्ये ४ वटा आयोजना सम्पन्न, ६ वटा आयोजना निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको र १ वटा आयोजनाको अध्ययन कार्य भैरहेको । समग्र वित्तीय प्रगति ७२ प्रतिशत र भौतिक प्रगति ८८ प्रतिशत रहेको । दोलखा र रामेछाप जिल्लाको सिमाना शैलुङ र तेह्रथुमको तीनजुरेमा भ्यू-टावर निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको । कंचनपुरको रानाथारु र बर्दियाको थारु संग्रहालय निर्माणको कार्य चालु रहेको । पर्वतिय प्रशिक्षण प्रतिष्ठानबाट स्नातक तहको लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त हाल उक्त शैक्षिक कार्यक्रम संचालनको लागि सूचना जारी गरेको ।
२.	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना (३२५१११) भौतिक प्रगति: ७९.२०% वित्तीय प्रगति: ५६.१७ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. २९२३८७ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. १६४२२७ हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजनामा समावेश भएको सम्पदा संरक्षण कार्यको २४६ वटा कार्यक्रम मध्ये १५९ वटाको कार्य सम्पन्न भएको, ३८ वटाको विविध कारणले कार्य हुन नसकेको र अरु बाँकी कार्यक्रमहरू कार्य प्रक्रियामा रहेका ।

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
३.	विश्व सम्पदा स्थल क्षेत्र संरक्षण आयोजना (३२५११२) भौतिक प्रगति: ९०.७९% वित्तीय प्रगति: ८७.८८%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. १७६८० हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. १५५३८ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न २३ वटा क्रियाकलापहरू मध्ये १६ वटा कार्य सम्पन्न, ४ वटाको सूचना प्रकाशन भएको, ३ वटाको कार्य भइरहेको ।
४.	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद् (३२५११४) भौतिक प्रगति: ९७% वित्तीय प्रगति: ९१ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. १००००० हजार मध्ये ५१००० बजेट निकासा असार मसान्तसम्मको खर्च रु. ४६६०० हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> वार्षिक लक्ष्य अनुसार मठ, मन्दिर, मस्जिद, पोखरी संरक्षण तथा जिणोद्वार भएको एवं गुरुयोजनाको TOR तयारभई कार्य भइरहेको । (लामो समय तालाबन्दी रहेकोले अपेक्षाकृत उपलब्धी नभएको तर पछिल्लो समयमा कार्य भएको)
७.	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय (३२५०२१) भौतिक प्रगति: ९९ % वित्तीय प्रगति: ९३.४६%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. १०६२९ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. ९९३४ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> रोयल्टी व्यवस्थापन सम्बन्धी संस्थाहरूलाई थप क्रियाशील बनाइएको । प्रतिलिपि अधिकार तथा विश्व पुस्तक दिवस, विश्व बौद्धिक सम्पति संगठन दिवस र विश्व संगीत दिवस मनाइएको । Rome Convention र WIPO Treaty Copyright, WIPO Performances and Phonograms Treaty को नेपाल पक्ष राष्ट्र बन्ने सम्बन्धमा प्रतिवेदन तयार भई सरोकारवालासंग अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको । Marrakesh Treaty र Beijing Treaty को नेपाल पक्ष राष्ट्र बन्ने सम्बन्धमा व्यवस्थापिका संसदमा पेश भएको ।

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
८.	नारायणहिटी दरबार संग्रहालय (३२५०२२) भौतिक प्रगति: १००% वित्तीय प्रगति: ९४.५७ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट : रु. ९८५६७ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च रु ९३२१७ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न २६ वटा क्रियाकलापहरु मध्ये २४ वटा कार्य सम्पन्न र २ वटा कार्य प्रारम्भ नभएको (श्रीपेच प्रदर्शनका लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्ने कार्य/ नारायणहिटी संग्रहालयलाई ऐतिहासिक संग्रहालयको रूपमा रूपान्तरण गर्ने कार्य नभएको)।
९.	यातायात (हवाई) आयोजना तयारी सुविधा (३२५१२२) भौतिक प्रगति: ६०% वित्तीय प्रगति: ४३%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु. ४३८३५० हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु.१८७९४२ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> परामर्श सेवा सम्बन्धी कार्य भएको । त्रि.अ.वि.को Master Plan 2010-2028 बमोजिम बाँकी प्याकेजहरु सम्बन्धी कार्यहरुको विस्तृत डिजाइन तथा लागत अनुमान तयार गर्ने कार्य शुरु भएको ।
१०.	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (शेयर लगानी) (५०११०१) भौतिक प्रगति: ७२.९७ % वित्तीय प्रगति: ६३.५७ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु. १३,०९,७०२ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. ६९२६०० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> कालिकोट विमानस्थलमा २०७३ माघ २९ गते परीक्षण उडान सम्पन्न । खानीडाँडा र भोजपुर विमानस्थल धावनमार्ग, ट्याक्सी वे एप्रीन कालोपत्रे कार्य सम्पन्न । विराटनगर विमानस्थलको धावनमार्ग ओभर ले कार्य सम्पन्न र भएको र अन्य विमानस्थलहरुको स्तरोन्नति भईरहेको ।
११.	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान (३२५१०२) भौतिक प्रगति: ८१.२५% वित्तीय प्रगति: ९३.४५%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत बार्षिक बजेट: रु. २५४९८ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. २३८३० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक कक्षाभवन निर्माण कार्य शुरुभएको । देशका विभिन्न ९ स्थानमा होटल तथा लज व्यवस्थापन तालिम सम्पन्न भएको ।

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
१२.	दक्षिण एसिया पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (३२५१०८) भौतिक प्रगति: ६८% वित्तीय प्रगति: ६७.६५%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ४१०४४३ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. १०८८८० हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> गौतमबुद्ध विमानस्थलको निर्माण कार्य धिमा गतिमा भईरहेको । लुम्बिनिमा भिजिटर सेन्टर निर्माण सम्पन्न भएको र E-vehicle खरिदको टेण्डर बोलपत्र मूल्याङ्कन भई no objection letter को लागि Asian Development Bank मा पेश भएको Document तयार भैसकेको ।
१३.	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम (३२५११३) भौतिक प्रगति: ९१ % वित्तीय प्रगति: ९० %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट : रु. १०९५१८२ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च : रु. हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> प्रतिष्ठान तथा अन्य सम्पदाको प्रवर्द्धन तथा संरक्षणका लागि सम्बन्धित तत्कालिन जिल्ला विकास समितिहरु मार्फत अख्तियारी पठाईएको । चित्लाङ, दमौली र हलेसीमा अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा सम्बन्धमा अभिमुखीकरण सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भएको । युनेस्को काठमाण्डौको सहकार्यमा अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा (ICH) सम्बन्धी ५ दिने कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न । मुस्लिम धर्म संस्कृति र संस्कारको संरक्षणको लागि मस्जिद तथा कब्रस्थान निर्माण तथा संरक्षण ।
१४.	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५११८) भौतिक प्रगति: ९४.०४% वित्तीय प्रगति: ९०.९ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट रु २२८०० हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु २०७१७ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> पुँजीगत तर्फका सवै र चालू तर्फका सवै १५ वटा कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएका र ८ वटा कार्यक्रम चालू रहेका ।
१५.	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५११९) भौतिक प्रगति: ८५% वित्तीय प्रगति: ८५%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ३४९४६ हजार । असार मसान्तसम्मको खर्च रु २९६४८ हजार । <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> जीर्ण कार्यालयको छतको मर्मत सम्पन्न ।
१६.	नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान (३२५१२०) भौतिक प्रगति: १०० %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ६९८०१ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. ६९१०१ हजार <u>प्रमुख कार्यहरु</u> <ul style="list-style-type: none"> विविध सांस्कृतिक कार्यक्रम सम्पन्न तथा बाजा प्रशिक्षण सम्पन्न, रोदी महोत्सव आयोजना गरिएको

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरु	प्रगति स्थिति
	वित्तीय प्रगति: ९९ %	<ul style="list-style-type: none"> मिरा राणा र कुमार बस्नेतको जीवनी प्रोफाइल तयार । ७ वटा प्रदेशको संगीत तथा नाट्य विधाको अन्वेषण, अध्ययन र अनुसन्धान गरी अभिलेख व्यवस्थापन कार्य सम्पन्न । मैथिली नाट्य संग्रह तयार भएको ।
१७.	ईच्छुक सांस्कृतिक प्रतिष्ठान (३२५१२१) भौतिक प्रगति: ९९.८% वित्तीय प्रगति: १००%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ३५८९ हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु.३५८९ हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरु</u></p> <ul style="list-style-type: none"> प्रतिष्ठानको निर्माणाधिन भवनको अन्तिम तल्लाको हल निर्माण अन्तर्गतका पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरु सम्पन्न भएको । कविता गोष्ठी सम्पन्न भई इच्छुक भाग ३२४ प्रकाशन गरिएको ।
१८.	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना (५०११३६) भौतिक प्रगति: ४० % (आयोजनाको शुरुदेखि हालसम्मको भौतिक प्रगति) वित्तीय प्रगति: ४.५१ %	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु.४४७८००० हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु.१९४६०० हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरु</u></p> <ul style="list-style-type: none"> आ.व २०६४/६५ मा अधिग्रहण गरिएको घरजग्गाको बाँकी मुआब्जा वितरण कार्य जारी रहेको । त्रि.अ.वि धावन मार्गको केन्द्र विन्दुबाट १५० मी. परको १४१ रोपनी जग्गा र ३७२ वटा घर टहरा अधिग्रहण गर्ने कार्यको मूल्यांकन गर्ने प्रकृत्यामा रहेको । (ICB-01 को ठेकेदार M/S Constratora Sanjose S.A. Spain ले काम नगरेकोले निजसंगको करार समझौता अन्त्य गरिएकोले प्रगति कम भएको ।)
१९.	हवाई सुरक्षा तथा हवाई व्यवस्थापन कार्यक्रम (३२५१०४) भौतिक प्रगति: ७२ % वित्तीय प्रगति: ७१.८८%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ७७०० हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. ५३३५ हजार <p><u>प्रमुख कार्यहरु</u></p> <ul style="list-style-type: none"> हवाई दुर्घटना सम्बन्धी प्रतिवेदनहरुको Digitization कार्य सम्पन्न । विद्यमान हवाई रुट तथा नयाँ हवाई रुटको संभाव्यता सम्बन्धमा छिमेकी मुलुक भारतसँग द्विपक्षीय वार्ता सम्पन्न । शिवपुरी प्याराग्लाइडिङ प्रा.लि. लाई मनोरन्जनात्मक हवाई सेवा संचालन अनुमति र कैलाश हेलिकप्टर सेवा प्रा. लि. लाई हेलिकप्टर सेवा संचालन गर्न अनुमति दिइएको ।

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त आयोजना /कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
२०.	सांस्कृतिक संस्थान (३२५११७) भौतिक प्रगति: १००% वित्तीय प्रगति: १००%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट: रु. ८९०० हजार असार मसान्तसम्मको खर्च: रु. ८९०० हजार <u>प्रमुख कार्यहरू</u> <ul style="list-style-type: none"> लोपोन्मुख नाच तथा बाजा खोज अनुसन्धान कार्य सम्पन्न भएको वसन्त शास्त्रिय उत्सव कार्यक्रम सम्पन्न भएको विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमहरू सम्पन्न । नेपाल-नर्वे अर्केष्ट्रा कन्सर्ट र कार्यशाला २०१६ सम्पन्न ।

क्षतिग्रस्तको संरचनाको पुनर्निर्माणतर्फ

क्र.सं.	कार्यक्रमहरू	प्रगति स्थिति
१.	पुनः निर्माण कार्यक्रम (३०१८०१) भौतिक प्रगति: ५०.७४ % वित्तीय प्रगति: ५५%	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत वार्षिक बजेट रु. ७९,४१,३६ हजार मा पुर्जगीत ७५०००० हजार रहेको । असार मसान्तसम्मको कुल खर्च रु. १९२७६१ हजार <u>प्रमुख कार्यहरू : पुरातत्व विभाग अन्तर्गत</u> <ul style="list-style-type: none"> बौद्धनाथको पुनःनिर्माण र प्याङगाउँ पाटी संरक्षण कार्य लगायत ८ वटा कार्य सम्पन्न भएको । १३२ वटा सम्पदाहरूमध्ये ५६ वटा बहुवर्षिय खरिद योजना अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू लक्ष्य अनुसार प्रगति भैरहेको, ५८ वटा कार्यहरूको आ.व.२०७३/७४ मा बोलपत्र आव्हान भई खरिद प्रक्रिया पूरा गरी कार्य भैरहेको, ती मध्ये नेपाल सरकारको तर्फबाट २० वटा (आ.व. ०७३/७४ मा विनियोजित रकम बराबरको) सम्पन्न भएको, विश्व सम्पदा (वैदेशिक, नगरपालिका र KVPT) तर्फका २० वटा सम्पन्न, आपतकालिन तर्फका १८ वटा सम्पन्न र अन्य अन्तिम चरणमा रहेको । काठमाडौं नागार्जुन न. पा. जमाचोस्थित पाटी संरक्षण गर्ने कार्य, कीर्तिपुरको लोहदेग मन्दिर संरक्षण गर्ने कार्य, काठमाडौं उपत्यकाको Rescue Excavation को कार्य, गोरखा दरबार परिसरको गोरखनाथ मन्दिरको पुनः निर्माण कार्य र रोटपाटीको पुनः निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । नेपाल सरकारको निर्णयानुसार पुरातत्व विभागले धरहरा पुनःनिर्माण सम्बन्धी ड्रइङ, डिजाइन, लागत अनुमान तयार गरी Final Approval का लागि यस मन्त्रालयमा प्रतिवेदन प्राप्त भएकोले नेपाल टेलिकमले लगानी गरी Document पेश गराई निर्माण गर्ने घोषणा भएको आधारमा टेलिकमसंग ३ चरणमा छलफल भएको ।

पुनःनिर्माणको प्रगति क्रमशः

पर्यटन विभाग अन्तर्गत :

- १२ कार्यक्रममध्ये ४ वटा बहुवर्षिय ठेक्का स्वीकृत भई सम्झौता सम्पन्न भई कार्य अगाडी बढेको, ८ वटाको लागत अनुमान तयार भएको तर अख्तियारी प्राप्त नभएकोले बोलपत्र प्रकाशन गर्न नसकिएको ।

पशुपतिक्षेत्र विकास कोष अन्तर्गत :

- २१ वटा आयोजनाहरूमध्ये २ वटा आयोजनाको कार्य सम्पन्न भएको, १४ वटाको निर्माण व्यवसायीसँग सम्झौता सम्पन्न भइ कार्य भैरहेको, २ वटा आयोजनाको दाता परिचालन मार्फत कार्य भैरहेको र ३ वटाको बोलपत्र पुनः आह्वान गर्नुपर्ने ।

नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानः

- नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानको भवन पुनःनिर्माणको लागि आ.व.२०७३/७४ मा विनियोजन भएको रु २ करोड रकम खर्च भएको (आ.व. ०७३/७४ को वित्तिय प्रगति १०० प्रतिशत र हालसम्मको भौतिक प्रगति ३० प्रतिशत)

वाह्य सहयोगमा भैरहेका पुनःनिर्माणका कार्यहरू

- यूनेस्को काठमाण्डौँ कार्यालयको सहयोगमा हनुमानढोका संरक्षित स्मारक क्षेत्रका क्षतिग्रस्त स्मारकहरूको Wooden Elements हरूको Sorting, Storing / Documentation को कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको ।
- भुकम्प पश्चात उपत्यका विश्व सम्पदा स्थलहरूको पुरातात्विक अन्वेषण, उत्खनन् एवं अनुसन्धानको कार्य गर्ने सम्बन्धी वेलायतको दुरहाम विश्वविद्यालयसँग MOU भइ परीक्षण उत्खनन् कार्य सम्पन्न भएको ।
- हनुमानढोका दरवार परिसरको नौतले दरवार (लौहचोक परिसर)को जीर्णोद्धार कार्य दरवार परिसरका क्षतिग्रस्त सम्पदाहरूको संरक्षण तथा पुनःनिर्माण कार्य गर्न नेपाल सरकार र चीन सरकार विच सम्झौता भई संरक्षण कार्य अगाडी बढेको ।
- ललितपुर जिल्ला बुङ्गमतिस्थित रातो मच्छिन्द्रनाथ श्रीलंका सरकारसँग सम्झौता भई भुँइ तलाको निर्माण कार्य शुरू भएको ।
- Heritage and environment conservation foundation Kathmandu Nepal संग अध्ययन तथा संरक्षण कार्य गर्न संझौता भई चाँगुनारायण मन्दिर परिसरको किलेश्वर मन्दिर कार्य सम्पन्न भएको, लक्ष्मीनारायण र चौघेराको पुनःनिर्माण कार्य भईरहेको ।

मन्त्रालयका प्रमुख कार्यहरू

- संघीयता कार्यान्वयन सम्बन्धमा प्राविधिक समिति गठन भएको र सो समितिको प्रारम्भिक प्रतिवेदन, प्रदेशगत जनशक्ति र स्रोत सम्पत्तिको प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार भइ प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाइएको छ । पुनःसंरचना हुदा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूका कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी प्रतिवेदन सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- ट्रेकिंग ट्रेललाई वातावरणमैत्री बनाउन ट्रेकिङ ट्रेल स्टान्डर्ड जारी भएको छ ।

- मा. मन्त्रीज्यू र श्रीमान् सचिवज्यू श्रीमान् सचिवज्यू र विभागिय प्रमुखज्यूहरु/ महाशाखा प्रमुखहरु बीच कार्य सम्पादन सम्झौता भई सोको साप्ताहिक कार्ययोजना अनुसार कार्य सम्पन्न भएको ।
- प्रत्येक प्रदेशमा एक प्रमुख स्थललाई केन्द्रबिन्दु मानी पर्यटकीयक्षेत्र र गन्तव्यको विकास गर्न गुरुयोजना तयार गर्न र एक एक वटा नमूना शान्ति तथा सांस्कृतिक ग्राम निर्माण गर्ने कार्यको अध्ययन कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।
- मुक्तिनाथक्षेत्र गुरुयोजना तयार हुने क्रममा रहेको ।

गुनासो/ उजुरी फर्छौट सम्बन्धी कार्यहरु

- हेलो सरकारबाट प्राप्त गुनासाहरुको फर्छौट ८४ प्रतिशत भएको ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका उजुरी/ गुनासोमध्ये अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट प्राप्त ७९ उजुरीहरुमध्ये ६२ वटा र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र र प्र. म. तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट प्राप्त २६ उजुरीहरुमध्ये २१ वटाको जवाफ पठाईएको ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायसंग सम्बन्धित अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट प्राप्त निर्णय कार्यान्वयन गर्ने १४ वटा सुझावहरुमध्ये १३ वटा कार्यान्वयन भएको एवं आयोगबाट प्राप्त बार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेखित सुझावहरुको कार्यान्वयन गरी प्रगति पठाईएको ।
- भ्रष्टाचार विरुद्धको संयुक्त राष्ट्र संघीय महासन्धि कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्ययोजना २०६९ मा उल्लेखित मन्त्रालयसंग सम्बन्धित विषयहरुको बार्षिक प्रगति पठाईएको ।

प्रमुख उपलब्धीहरु

संस्कृति तर्फ

- धार्मिक स्थलको भेटीघाटी व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३ स्वीकृत भएको ।
- पाथिभरा, हलेसी, सिन्धुलीगढी, मनकामना, देवघाट, बराहक्षेत्र, जुम्लाको गुरुयोजना निर्माणको लागि अध्ययन प्रतिवेदन तयार भई TOR तयार भैरहेको ।
- सिंजा सभ्यता परिषद् गठनको लागि विधेयकको मस्यौदा तयार भएको ।
- संस्कृति नीति २०६७ को परिमार्जनको लागि मस्यौदा तयार भई छलफल भैरहेको ।
- बृहत्तर जनकपुर, लुम्बिनी क्षेत्र विकास, पशुपति क्षेत्र विकास समितिको कानूनी संरचनाको मस्यौदा तयार भएको ।
- तनहुँका दरै जाति, खोटाङका चाम्लिङ राई जाति र मकवानपुर (चित्लाङ) का गोपाली जातिको अमूर्त संस्कृति सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार भएको ।
- भाषा आयोग नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७३/५/२३ को निर्णयानुसार स्थापना भएको ।

नागरिक उड्डयन तर्फ

- ICAO Assembly मा सहभागिता र Council मा उम्मेदवार राष्ट्रलाई समर्थन गर्ने सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भएको ।
- हवाई उद्योग व्यवस्थापन नियमावलीको मस्यौदा तर्जुमा भई स्वीकृतिको चरणमा रहेको ।

- मिति २०७३।६।७ मा नेपाल सरकार मा. मन्त्रीस्तरको निर्णय अनुसार दुर्गम क्षेत्रको हवाई उडानमा सहूलियत भाडा प्रदान गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने कार्य सम्पन्न ।
- नेपाल वायुसेवा निगमको कर्मचारीहरूको सेवा शर्त सम्बन्धी विनियमावली २०५८ संशोधन गर्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकार मन्त्रीस्तरीय मिति २०७३।५।२४ को निर्णयानुसार कार्य सम्पन्न ।
- नेपाल सरकार मा.मन्त्रीस्तरको २०७३।५।११ को निर्णयानुसार बुद्ध एयर प्रा.लि.लाई वायुयान तथा वायुयानका पार्टपूजा मर्मत सम्भार संस्था (MRO) संचालन गर्न इजाजत जारी गरिएको ।
- हालसम्म ३८ वटा राष्ट्रहरूसँग हवाई सम्झौता भइसकेको र कम्बोडिया र अष्ट्रेलिया लगायतका राष्ट्रहरूसँग हवाई सम्झौताको लागि पत्राचार भएको ।
- Aircraft Financing सम्बन्धी Capetown Convention र Montreal Convention अनुमोदनका लागि अवधारणा तयार भई कानून मन्त्रालयमा राखेको लागि पठाईएको ।
- एकीकृत नागरिक उड्डयन ऐनको मस्यौदा उपर सरोकारवालाहरूको राय/सुझावका गोष्ठी सम्पन्न भएको ।
- कैलाश हेलिकप्टर सेवा प्रा.लि.लाई हेलिकप्टर चार्टर सेवा मार्फत आन्तरिक वायुसेवा संचालन गर्न इजाजत दिइएको ।
- हवाई सुरक्षा नियमावली, २०७३ तर्जुमा गरिएको ।
- वायुसेवा अनुगमन सम्बन्धी Checklist बनाई विविध वायुसेवा संस्थाहरूको अनुगमन सम्बन्धी कार्य सुरु भएको ।
- Remotely Piloted Aircraft System (RPAS) Workshop मा प्राविधिक जनशक्तिलाई सहभागी गराइएको ।

नेपाल वायुसेवा निगमबाट सम्पादन भएका मुख्य मुख्य कार्यहरू

- २ वटा जहाज खरिद गर्न अमेरिकन कम्पनीसँग MOU भई Pre delivery amount (PDA) money पठाईएको । सम्बन्धित कम्पनीले Manufacturing Serial Number (MSN) तोकिदिएको । पहिलो जहाज २०१८ जूनमा र दोस्रो जहाज २०१८ जुलाईमा आउनेगरी तय भएको ।
- नेपाल वायु सेवा निगममा रणनीतिक साझेदारका लागि ५ वटा देश (अमेरिका, बेलायत, जर्मनी, फ्रान्स र अष्ट्रेलिया) का राजदुतावासमा Request for Proposal (RFP) पठाईएकोमा जर्मनीको Lufthansa कम्पनीबाट कागजात पेश भएकोमा सो को मूल्यांकन गर्न स.स. श्री बुद्धिसागर लामिछानेको संयोजकत्वमा समिति गठन भएको र सो समितिबाट मूल्यांकन भई अर्थ मन्त्रालयको सहमतिको लागि लेखी पठाईएको ।

नेपाल पर्यटन बोर्ड तर्फ:

- Fairfest Media Limited द्वारा भारतको विभिन्न शहरहरूमा नेपालको पर्यटन व्यवसायी कम्पनीहरूका साथै नेपाल वायुसेवा निगम सहित सहभागिता जनाई भारतीय पर्यटन बजारमा नेपालको प्रवर्द्धन गरिएको। चीनको छेन्दुमा २-४ डिसेम्बर २०१६ मा आयोजना भएको CITE पर्यटन मेलामा नेपालका निजी क्षेत्रका ३ वटा पर्यटन व्यवसायी कम्पनीहरू सहित नेपालको आकर्षक प्यागोड शैलीको स्टल निर्माण गरी सहभागिता ।

- इजरायलको तेल अभिभमा ७-०८ फेब्रुअरी २०१७ मा आयोजना गरिएको पर्यटन मेला IMTM मा नेपालका निजी क्षेत्रका ४ वटा पर्यटन व्यवसायी कम्पनीहरु सहभागिता ।
- सिंगापुरमा ७-८ फेब्रुअरी २०१७ मा आयोजना गरिएको NATAS Singapur 2017 पर्यटन मेलामा ३ वटा पर्यटन व्यवसायी कम्पनीहरु सहित सहभागिता । १०-१५ जनवरी २०१७ मा नेदरल्याण्डको उत्रेकमा आयोजित पर्यटन मेला Vakantiebuers 2017 मा ४ वटा पर्यटन व्यवसायी कम्पनीहरु सहित सहभागिता जानइएको ।
- जर्मनीको स्टुटगार्ड तथा बर्लिन, Spain को Madrid लगायत विभिन्न स्थानमा पर्यटन प्रवर्द्धन, बजार अनुसन्धान मेला लगायतका विभिन्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरु गरिएको ।

राजस्व आम्दानी रकम

क्र.सं.	कार्यालय	राजस्व आम्दानी (रु. हजारमा)
१.	पर्यटन विभाग	६७००००
२.	पशुपतिनाथ विकास कोष	२४००००
३.	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	२९२३९
४.	पुरातत्व विभाग	५७८४
५.	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	९२६८७
	जम्मा	१०३७७१०

मन्त्रालय अन्तर्गत बेरुजु फछ्यौटको स्थिति रकम रु. हजारमा

	आ.व. ०७२-०७३ सम्मको	प्रथम चौमासिक सम्म फछ्यौट	दोस्रो चौमासिक सम्म फछ्यौट	तेस्रो चौमासिक सम्म फछ्यौट	जम्मा बेरुजु फछ्यौट	फछ्यौट प्रतिशत
समिति तर्फ	३४६९८७	६००	३११३५	६१६७०	९३४०५	२६.९२
मन्त्रालय तर्फ	२५८४५४	१४३	५००	१३६०७२	१३६७१५	५२.८९

(ख) प्रमुख परिसूचकहरू

१. पर्यटक आगमन

प्रमुख सूचकहरू	२०७० पौष सम्म (सन् २०१३ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७१ पौष सम्म (सन् २०१४ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७२ पौष सम्म (सन् २०१५ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि	२०७३ पौष सम्म (सन् २०१६ ज.डि.सम्म) को उपलब्धि
कूल पर्यटक आगमन संख्या	७९७६१६	७९०११८	५३८९७०	७५३००२
प्रति पर्यटक बसाइ अवधि (औषत दिन)	१२.५७	१२.४४	१३.१	१३.४
पर्यटन क्षेत्रबाट प्राप्त आर्जन (रु. करोड)	३४२१.१	४६३७.५	५३४२.८	५१८५
प्रति पर्यटक प्रतिदिन खर्च (अमेरिकी डलर)	४२.८	४८	७०	५३
कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा पर्यटन क्षेत्रको अनुपात (%)	२.०	२.६	२.९	१.९*
नियमित उडानमा नेपाल आउने अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवाको संख्या	२६	२६	२६	२५

* होटल र रेष्टुरेण्टहरूको योगदान मात्र ।

२. नागरिक उड्डयन सम्बन्धि प्रमुख सूचकहरू

प्रमुख सूचकहरू	२०७१ पौष सम्म (सन् २०१४ ज. डि.सम्म)	२०७२ पौष सम्म (सन् २०१५ ज.डि.सम्म)	२०७३ पौष सम्म (सन् २०१६ ज.डि.सम्म)
अन्तराष्ट्रिय उडान भर्ने नेपाली वायुसेवाको संख्या	२	२	३
नेपालमा उडान भर्ने अन्तराष्ट्रिय वायुसेवाको संख्या	२६	२६	२६
दिपक्षीय हवाई सेवा सम्झौता भएका देशहरूको संख्या	३६	३८	३८
दुइतर्फ हवाई सिट संख्या	६५०००००*	८००००००*	८००००००*
आन्तरिक उडान गर्ने वायुसेवा (Fixed Wing + Rotor Wing) को संख्या	१७	१७	१९
अन्तराष्ट्रिय विमानस्थलको संख्या	१	१	१
सबै मौसममा संचालन हुने विमानस्थलको संख्या	२०	२२	२६
संचालनमा रहेका कूल विमास्थलको संख्या	३५	३२	३२

* उडान संख्या / हसालाई आधार मानि दुइ तर्फी हवाई सिट संख्या गणना गर्ने प्रयोजनका लागि २०० सिट प्रति उडानलाई आधार मानि गणना गरिएको । वायुसेवाको क्षमता अनुसार सिट संख्या घटबढ हुन सक्ने ।

३. पर्यटक संख्या बृद्धि दर तथा बसाइ अवधि

वर्ष	पर्यटकको संख्या	हवाई मार्गबाट पर्यटकको आगमन	स्थल मार्गबाट पर्यटकको आगमन	प्रति पर्यटकको सरदर बसाइ अवधि (दिनमा)	प्रति दिन प्रति पर्यटक खर्च (डलर)	वार्षिक बृद्धिदर
२०६० पुष	सन् २००३	३३८,१३२	२७५,४३८	६२,६९४	९.६	७९.१
२०६१ पुष	सन् २००४	३८५,२९७	२९७,३३५	८७,९६२	१३.५	४५.१
२०६२ पुष	सन् २००५	३७५,३९८	२७७,३४६	९८,०५२	९.१	५८.५
२०६३ पुष	सन् २००६	३८३,२९६	२८३,८१९	१००,१०७	१०.२	५५.०
२०६४ पुष	सन् २००७	५२६,७०५	३६०,७१३	१६५,९९२	१२.०	४५.०
२०६५ पुष	सन् २००८	५००,२७७	३७४,६६१	१२५,६१६	११.८	७३.०
२०६६ पुष	सन् २००९	५०९,९५६	३७९,३२२	१३०,६३४	११.३	६५.३
२०६७ पुष	सन् २०१०	६०२,८६७	४४८,८००	१५४,०६७	१२.७	४३.२
२०६८ पुष	सन् २०११	७३६,२१५	५४५,२२१	१९०,९९४	१३.१	३८.२
२०६९ पुष	सन् २०१२	८०३,०९२	५९८,२५८	२०४,८३४	१२.९	३५.०
२०७० पुष	सन् २०१३	७९७,६१६	५९४,८४८	२०२,७६८	१२.५१	४२.८
२०७१ पुष	सन् २०१४	७९०,११८	५८५,९८१	२०४,१३७	१२.४४	४८
२०७२ पुष	सन् २०१५	५३८,९७०	४०७,४१२	१३१,५५८	१३.१	७०
२०७३ पुष	सन् २०१६	७५३,००२	१८०,४३९	५७२,५६३	१३.४	५३

* (जनवरी देखि डिसेम्बर सम्म)

नोट : स्थलमार्गबाट आएका (कोदारी नाका बाहेक) भारतीय पर्यटकहरूको आगमन संख्या यसमा समावेश छैन ।

४. भ्रमणको उद्देश्यगत पर्यटक आगमन संख्या

वर्ष		भ्रमणको उद्देश्य										जम्मा
		विदा/मनोरञ्जन/यात्रा/भ्रमण	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	तीर्थयात्री	औपचारिक	सभा/सम्मेलन	याफिटिङ	अध्ययन	अन्य	नखुलेको	
२०६०	पुष	97,904	65,721	19,387	21,395	21,967	-	-	-	111,758	-	338,132
	%	29.0	19.4	5.7	6.3	6.5	0.0	0.0	0.0	33.1	-	100.0
२०६१	पुष	167,262	69,442	13,948	45,664	17,088	-	-	-	71,893	-	385,297
	%	43.4	18.0	3.6	11.9	4.4	0.0	0.0	0.0	18.7	-	100.0

वर्ष		भ्रमणको उद्देश्य										जम्मा
		विदा/मनोरञ्जन/यात्रा/भ्रमण	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	तीर्थयात्री	औपचारिक	सभा/सम्मेलन	-याफिटिङ	अध्ययन	अन्य	नखुलेको	
२०६२	पुष	160,259	61,488	21,992	47,621	16,859	-	-	-	67,179	-	375,398
	%	42.7	16.4	5.9	12.7	4.5	0.0	0.0	0.0	17.9	-	100.0
२०६३	पुष	145,802	66,931	21,066	59,298	18,063	-	-	-	72,766	-	383,926
	%	38.0	17.4	5.5	15.4	4.7	0.0	0.0	0.0	19.0	0.0	100.0
२०६४	पुष	217,815	101,320	24,487	52,594	21,670	8,019	65	-	78,579	22,156	526,705
	%	41.4	19.2	4.6	10.0	4.1	1.5	0.0	0.0	14.9	4.2	100.0
२०६५	पुष	148,180	104,822	23,039	45,091	43,044	6,938	243	-	99,391	29,529	500,277
	%	29.6	21.0	4.6	9.0	8.6	1.4	0.0	0.0	19.9	5.9	100.0
२०६६	पुष	140,992	132,929	22,758	51,542	24,518	9,985	285	-	86,849	40,098	509,956
	%	27.6	26.1	4.5	10.1	4.8	2.0	0.1	0.0	17.0	7.9	100.0
२०६७	पुष	263,938	70,218	21,377	26,374	101,335	9,627	730	5,101	46,516	57,651	602,867
	%	43.8	11.6	3.5	4.4	16.8	1.6	0.1	0.8	7.7	9.6	100.0
२०६८	पुष	425,721	86,260	17,859	63,783	24,054	10,836	2,181	5,235	29,895	70,391	736,215
	%	57.8	11.7	2.4	8.7	3.3	1.5	0.3	0.7	4.1	9.6	100.0
२०६९	पुष	379,627	105,015	24,785	109,854	30,460	13,646	1,750	18,975	27,815	91,165	803,092
	%	47.3	13.1	3.1	13.7	3.8	1.7	0.2	2.4	3.5	11.4	100.0
२०७०	पुष	410,934	102,001	28,183	71,610	37,386	15,552	1,396	10,369	54,326	65,858	797,616
	%	51.5	12.8	3.5	9.0	4.7	2.0	0.2	1.3	6.8	8.3	100.0
२०७१	पुष	395,849	97,185	24,494	98,765	32,395	13,432	1,580	10,272	41,876	74,271	790,118
	%	50.1	12.3	3.1	12.5	4.1	1.7	0.2	1.3	5.3	9.4	100.0
२०७२	पुष	386,065	9,162	2,876	14,996	21,479	9,038	NA	NA	77,354	NA	538,970
	%	71.6	1.67	0.53	2.78	3.98	1.67			14.35		100.0
२०७३	पुष	489,401	66,490	24,322	82,830	21,310	12,801	NA	NA	55,797	NA	753,002
	%	65.0	8.83	3.23	11.0	2.83	1.7			7.41		100.0

टिप्पणी: ईटालिक ढाँचामा देखाएको अंकले प्रतिशत जनाउँछ ।

५. प्रमुख मुलुकगत पर्यटक आगमन संख्या

Nationality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Australia	12,369	13,846	15,461	16,243	19,824	22,030	20,469	24,516	14,816	25,507
%	2.3	2.8	3	2.7	2.7	2.7	3.5	3.1	2.7	3.39
Bangladesh							22,410	21,851	14,831	23,440
%										3.11
Canada	7,399	8,132	8,965	9,322	11,404	13,507	12,132	11,610	6,495	12,491
%	1.4	1.6	1.8	1.5	1.5	1.7	1.7	1.5	1.2	1.67

Nationality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
China	28,618	35,166	32,272	46,360	61,917	71,861	113173	123805	64675	104005
%	5.4	7	6.3	7.7	8.4	8.9	12.4	15.7	12.0	13.81
France	20,250	22,402	22,154	24,550	26,720	28,805	21842	24097	10885	20863
%	3.8	4.5	4.3	4.1	3.6	3.6	3.5	3.0	2.0	2.27
Germany	21,323	18,552	19,246	22,583	27,472	30,409	22263	18028	12216	23812
%	4	3.7	3.8	3.7	3.7	3.8	3.5	2.3	2.3	3.16
India	96,010	91,177	93,884	120,898	149,504	165,815	180974	135343	75124	118249
%	18.2	18.2	18.4	20.1	20.3	20.6	23.2	17.1	13.9	15.7
Italy	11,243	7,914	7,982	10,226	12,621	14,614	9974	10347	3972	9911
%	2.1	1.6	1.6	1.7	1.7	1.8	1.2	1.3	0.7	1.32
Japan	27,058	23,383	22,445	23,332	26,283	28,642	26694	25829	14465	22979
%	5.1	4.7	4.4	3.9	3.6	3.6	3.3	3.3	2.7	3.05
South Korea							19714	23205	18112	25171
%										3.34
Myanmar										25796
%										3.42
Netherlands	10,589	10,900	11,147	13,471	16,836	15,445	10516	12320	4324	11453
%	2	2.2	2.2	2.2	2.3	1.9	1.3	1.6	0.8	1.52
Spain	15,672	13,851	13,006	13,712	16,037	14,549	10412	13110	4307	12255
%	3	2.8	2.6	2.3	2.2	1.8	1.3	1.7	0.8	1.63
Sri Lanka	49,947	37,817	36,362	45,531	59,884	69,476	32736	37546	43117	57521
%	9.5	7.6	7.1	7.6	8.1	8.7	4.1	4.8	8.0	7.64
Thailand							40969	33422	32338	26722
%							5.1	4.2	6.0	3.55
U.S.A.	29,783	30,076	32,043	36,425	42,875	48,985	47355	49830	53897	53645
%	5.7	6	6.3	6	5.8	6.1	5.9	6.3	10.0	7.12
U.K.	32,367	33,658	35,382	35,091	39,091	41,294	35668	36759	204469	46295
%	6.1	6.7	6.9	5.8	5.3	5.1	4.5	4.7	3.8	6.15
Others	147,694	136,823	140,574	168,590	179,158	214,638	78821	218639	171688	119245
%	28.5	27.9	28.4	28.4	26.9	27.2	23.5	27.7	31.9	15.84
Total	526,705	500,277	509,956	602,867	736,215	803,092	797,616	790,118	538,970	753002

६. पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जित विदेशी मुद्रा

आर्थिक वर्ष	पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जन भएको विदेशी मुद्रा (रु. करोडमा)	प्राप्त विदेशी मुद्रा आर्जनको अनुपातमा (प्रतिशत)	कुल वस्तु निर्यातबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपातमा प्रतिशत	आर्जित कुल विदेशी मुद्राको अनुपातमा (प्रतिशत)	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा (प्रतिशत)
२०६१/६२	1046.4	17.5	12.2	6.1	1.8
२०६२/६३	955.6	15.5	10.9	4.6	1.5
२०६३/६४	1012.5	16.5	10.7	4.5	1.4

२०६४/६५	1865.3	30.1	17.9	6.7	2.3
२०६५/६६	2796.0	40.0	22.8	6.5	2.9
२०६६/६७	2813.9	44.5	24.6	8.1	2.4
२०६७/६८	2461.1	35.8	20.2	9.0	1.6
२०६८/६९	3070.4	37.7	20.0	4.7	1.8
२०६९/७०	3421.1	39.8	18.9	4.7	2.0
२०७०/७१	4637.5	45.9	20.5	4.7	2.4
२०७१/७२	5342.8	54.4	21.6	4.9	2.5
२०७२/७३	4176.5	55.8	19.6	3.7	1.9

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक ।

७. होटल र होटल शैया संख्या

वर्ष		तारे स्तरका		तारेदेखि बाहेकका		जम्मा	
		होटल	शैया संख्या	होटल	शैया संख्या	होटल संख्या	शैया संख्या
२०६०	पुस	108	10,535	858	27,735	966	38,270
२०६१	पुस	110	10,715	886	28,392	996	39,107
२०६२	पुस	110	10,715	896	28,669	1,006	39,384
२०६३	पुस	105	9,763	502	14,497	607	24,260
२०६४	पुस	105	9,763	512	14,897	617	24,660
२०६५	पुस	96	9,320	573	16,743	669	26,063
२०६६	पुस	97	9,369	647	19,124	744	28,493
२०६७	पुस	103	9,125	686	20,217	789	29,342
२०६८	पुस	106	9,323	721	21,457	827	30,780
२०६९	पुस	107	9,371	746	22,286	853	31,657
२०७०	पुस	117	9,506	909	25,017	1,026	34,523
२०७१	पुस	118	9,554	957	26,625	1,075	36,179
२०७२	पुष	116	9710	957	27,240	1,073	36,950
२०७३	पुष	120	10071	985	28,171	1,105	38,242

१३. यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित वडापत्र, महासन्धिहरू (Protocols, Conventions) :

(क) नागरिक उड्डयनसँग सम्बन्धित

1. Convention on International Civil Aviation, Chicago
2. International Air Service Transit Agreement, Chicago
3. Protocol on the authentic quadrilingual text of the convention on International Civil Aviation, Montréal.
4. Protocol relating to certain amendments to the convention on International Civil Aviation [Article 48 (a), 49 (e) and 61] Montréal.
5. Protocol relating to an amendments to the convention on International Civil Aviation [Article 50 (a)], Montréal.
6. Protocol relating to an amendments to the convention on International Civil Aviation [Article 83 bis], Montreal.
7. [Article 3 bis], Montreal
 - a. [Article 56 bis], Montreal.
8. Convention for the unification of certain Rules relating to international carriage by Air, Warsaw.
9. Protocol to amend the Warsaw convention of 1929
10. the Hague convention of offences and certain other acts committed on board aircraft, Tokyo.
11. Convention for the suppression of unlawful seizure of aircraft.
12. the Hague convention for the suppression of unlawful acts against the safety of civil aviation, Montreal.
13. convention on the privileges and Immunities of the specialized agencies.

(ख) संस्कृतिसँग सम्बन्धित

14. Convention on the Means of prohibiting and preventing the illicit import, export and transfer of ownership of cultural property.
15. Convention concerning the protection of the World Cultural and natural Heritage.
16. World Intellectual property organisation (WIPO), 1997

१४. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सूचना अधिकारीहरुको विवरणः

सि.नं.	सूचना अधिकारी/सहायक सूचना अधिकारी	पद	नाम, थर	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	सूचना अधिकारी	स.स. (प्रा.)	श्री सुरेश आचार्य	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८४१२३७१५७ ९८५१२३६४३३
२	स.सूचना अधिकारी	उ.स.	श्री टेकनारायण पौडेल	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११८१३२९
३	सूचना अधिकारी	निर्देशक	श्री दुर्गादत्त ढकाल	पर्यटन विभाग	९८५११४५१५९
४	सूचना अधिकारी	प्र.पु.अ.	श्री दामोदर गौतम	पुरातत्व विभाग	९८४९५९५५५१
५	सूचना अधिकारी	उ.महा.नि.	श्री वीरेन्द्र प्र. श्रेष्ठ	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	९८५१०६२७९०
६	स.सूचना अधिकारी	नि.निर्देशक	श्री त्रिलोचन पौड्याल	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	९८४१७७९६६३
७	सूचना अधिकारी	निर्देशक	श्री रविन्द्र श्रेष्ठ	नेपाल वायुसेवा निगम	९८५११८८६०१
८	स.सूचना अधिकारी	उपनिर्देशक	श्री शैलेश कंसाकार	नेपाल वायुसेवा निगम	९८५१२१३५६८
९	सूचना अधिकारी	शा.अ.	श्री सुष्मा पोखरेल	नेपाल प्र. अ. रजिष्ट्रारको कार्यालय	९८४१५१५७२५
१०	सूचना अधिकारी	उ.स.	श्री अद्वैत प्र. श्रेष्ठ	नारायणहिटी द. संग्रहालय	९८४१३४६१६२
११	सूचना अधिकारी	का.सु. महाशाखा प्रमुख	श्री सन्ध्या पहाडी	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४१८०३७१५
१२	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विनोद पौडेल	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४९६२२४२०
१३	सूचना अधिकारी	अधिकृत	श्री ध्रुव बान्ने	नेपाल सं. तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८४३६९६३८६
१४	सूचना अधिकारी	सहायक प्रथम	श्री पवित्रा पंगेनी	सांस्कृतिक संस्थान	९८४१४८४४१५
१५	सूचना अधिकारी	सूचनाअधिकृत	श्री हरिध्वज राई	लुम्बिनी विकास कोष	
१६	सूचना अधिकारी	मु.ले.अ.	श्री प्रेमहरि ढुंगाना	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	९८४१४४९९४५
१७	सूचना अधिकारी	व.अ.	श्री खड्ग विक्रम शाह	नेपाल पर्यटन बोर्ड	९८४१४४०७०६
१८	सूचना अधिकारी	प्रशासकीय अधिकृत	श्री चिरन्जिवी ढुंगाना	वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	९८४९०९६२४२
१९	सूचना अधिकारी		श्री शिव प्रसाद जैशी	नेपाल प. तथा हो. व्य. प्रतिष्ठान	९८४१३३५२०८
२०	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री दुर्गाप्रसाद ढकाल	पर्यटन कार्यालय, काकरभिट्टा	२३५६२०३५
२१	सूचना अधिकारी	का.प्र.	श्री टंक भट्टराई	पर्यटन कार्यालय, नाम्चे	९८४१३४६२५१
२२	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विन्देश्वर साह	पर्यटन कार्यालय, विरगञ्ज	९८४५८०८७३३
२३	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री गुञ्जेश्वर प्र. चौधरी	पर्यटन कार्यालय, जनकपुर	९८४२८२३५५३
२४	सूचना अधिकारी	शा.अ.	श्री टंकनाथ लम्साल	पर्यटन कार्यालय, पोखरा	९८६६३४६४२
२५	सूचना अधिकारी	ना.सु.		पर्यटन कार्यालय, भैरहवा	
२६	सूचना अधिकारी	का.प्र.		पर्यटन कार्यालय, कोहलपुर	
२७	सूचना अधिकारी	प्रा.अ.	श्री. उदेशलाल श्रेष्ठ	राष्ट्रिय संग्रहालय, छाउनी	९८४१३७५८२४
२८	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री शारदा सिवाकोटी	मुद्रा संग्रहालय, छाउनी	९८४१६६१४०९
२९	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री प्रतिमा रञ्जित	राष्ट्रिय कला संग्रहालय, भक्तपुर	९८४१६२४५८०
३०	सूचना अधिकारी	सं.अ.	श्री सुरेशमान लाखे	धातुकला संग्रहालय, पाटन	९८५१०१३७४३
३१	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्रीमती जुनुदेवी ज्ञवाली	पाटन संग्रहालय विकास समिति	९८४१६४६०७५
३२	सूचना अधिकारी	ग्या.गा.	श्री प्रेम राई	क्षेत्रीय संग्रहालय, धनकुटा	९८४२०८१०३५
३३	सूचना अधिकारी	सं.प्र.	श्री करुणा राई	गोरखा संग्रहालय, गोरखा	९८४१८८२५१०
३४	सूचना अधिकारी	सं.अ.		क्षेत्रीय संग्रहालय, पोखरा	

सि.नं.	सूचना अधिकारी/सहायक सूचना अधिकारी	पद	नाम, थर	निकाय	सम्पर्क नम्बर
३५	सूचना अधिकारी	ना.सु.	श्री विष्णु खनाल	पाल्पा दरबार संग्रहालय, पाल्पा	
३६	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री सुवासकृष्ण डंगोल	कपिलवस्तु संग्रहालय, कपिलवस्तु	९८४१४७४५३३
३७	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री नवराज अधिकारी	क्षेत्रीय संग्रहालय, सुर्खेत	९८४१५९७९६०
३८	सूचना अधिकारी	इन्जि.	श्री मोहनकृष्ण श्रेष्ठ	स्मारक सं.द.हे.का, भक्तपुर	९८४१३३४७०३
३९	सूचना अधिकारी	सं. अ.	श्री काजीमान प्याकुरेल	स्मारक सं.द.हे.का, ललितपुर	९८५११७४६९०
४०	सूचना अधिकारी	पथ.सं. अ.	श्री मायादेवी अर्याल	हनुमानढोका, द.हे.का, हनुमानढोका	९८४१५००३८०
४१	सूचना अधिकारी	प्रा.स.	श्री अर्जुनप्रसाद फूँयाल	स्मारक सं.द.हे.का, नुवाकोट	९८५१२३१९२७
४२	सूचना अधिकारी	गा.स.अ.	श्री गणेश भट्टराई	गो.द.ह. अड्डा, गोरखा	९८४६०७०१४२
४३	सूचना अधिकारी	खरिदार	श्री किशोर हमाल	स्मारक सं.द.हे.का, लमजुङ	९८४१९८३३१६
४४	सूचना अधिकारी	उ.स.प्रा.	श्री कञ्चन कु. नायक	के.सा.स.सं. प्रयोगशाला, ललितपुर	
४५	सूचना अधिकारी	प्र.छ.	श्री कुमार श्रेष्ठ	राष्ट्रिय अभिलेखालय, रामशाहपथ	९८५११२१२५५
४६	सूचना अधिकारी	खरिदार	श्री सुरेश कुमार श्रेष्ठ	विदेह मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	९८४४०४३७९५

१५. मन्त्रालय अन्तर्गतका संस्थान, प्राधिकरण, बोर्ड, निगम, प्रतिष्ठान तथा विकास समितिहरूका अध्यक्ष र कार्यकारी निर्देशकहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम थर	पद	निकायहरू	सम्पर्क फोन नं.
१	महेश्वर न्यौपाने	सचिव	स.प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११२२०७३
	घनश्याम उपाध्याय	सहसचिव, फोकल पर्सन, अ.दु.अ.आ.	स.प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११२२०८२
	टेकनारायण पौडेल	उपसचिव, स. फोकल पर्सन, अ.दु.अ.आ.	स.प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११८१३२९
२	दिनेश भट्टराई	महानिर्देशक	पर्यटन विभाग	९८५१२३३३५०
३	भेषनारायण दाहाल	महानिर्देशक	पुरातत्व विभाग	९८५१०९२६४४
४	राजेन्द्र सिग्देल	प्रमुख	नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिष्ट्रारको कार्यालय	९८५१२१०२१०
५	रोहित ढुङ्गाना	प्रमुख	नारायणहिटी दरबार संग्रहालय	९८५१०९८६१०
६	सञ्जिव गौतम	महानिर्देशक	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०५९२१७
	राज कुमार क्षेत्री	उप महानिर्देशक १	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०६७८३४
	राजन पोखरेल	उप महानिर्देशक २	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०७१८१४
	देवेन्द्र के.सी.	उप महानिर्देशक ३	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५११५२०२२
	विरेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	उप महानिर्देशक ४	श्री नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, बबरमहल ।	९८५१०६२९७०
७	सुगत रत्न कंशाकार	महाप्रबन्धक	श्री नेपाल वायु सेवा निगम, न्यूरोड, काठमाण्डौ	९८५१०२००२०
८	दिपक राज जोशी	कार्यकारी प्रमुख	श्री नेपाल पर्यटन बोर्ड, भुकुटीमण्डप ।	९८५१२४४२९९
९	गंगाप्रसाद उप्रेती	अध्यक्षःकुलपति	श्री नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, कमलादी, काठमाण्डौ	९८५१०३१२८३
	विष्णु विभु घिमिरे	उपकुलपति		९८४१८०८९०९
	जीवनदेव गिरी	सदस्य सचिव		९८५११५९६६४
१०	रागीनी उपाध्याय	अध्यक्षःकुलपति	श्री नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान, सानो गौचरण ।	९८५१०५२२४४
	शारदा चित्रकार	उपकुलपति		९८५११२०१६२
	नवराज भट्ट	का.नि. सदस्य सचिव		९८४१३४४२०१
११	सरु भक्त	अध्यक्षःकुलपति	श्री नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान, छाउनी ।	९८४६०६८१४१
	शम्भुजित बास्कोटा	उपकुलपति		९८५१०८६९९९
	गणेश रसिक	का.नि./ सदस्य सचिव		९८५११०१९२४
१२		उपाध्यक्ष	श्री लुम्बिनी विकास कोष, बबरमहल, काठमाण्डौ ।	
	अजितमान तामाङ्	सदस्य सचिव		९८५११६१३३३
१३	मा.मन्त्री, सं.प.तथा ना.उ. मं.	अध्यक्ष	श्री पशुपति क्षेत्र विकास कोष, देवपतन, काठमाण्डौ ।	
	डा. प्रदिप ढकाल	सदस्य सचिव		९८५१२१५८६६
१४		अध्यक्ष	श्री बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद, जनकपुर, नेपाल ।	
		सदस्य सचिव		
१५	उद्योग राई	अध्यक्ष	श्री सांस्कृतिक संस्थान, जमल, काठमाण्डौ ।	९८६०३६८८४४, ९८५१०४५०९०
	राजेश थापा	महाप्रबन्धक		९८५११८४६४६
१६	मा.मन्त्री,	अध्यक्ष	श्री हनुमानढोका दरबार संग्रहालय विकास समिति, बसन्तपुर ।	
	अरुणा नकर्मि	सदस्य सचिव		९८४१३५३५९५
१७	सचिव, सं.प.तथा ना.उ. मं.	अध्यक्ष	श्री पाटन संग्रहालय विकास समिति, पाटन ।	
		कार्यकारी निर्देशक		
१८	सचिव, सं.प.तथाना.उ.मं.	अध्यक्ष	श्री नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति, रविभवन, काठमाण्डौ ।	
		कार्यकारी प्रमुख		

क्र.सं.	नाम थर	पद	निकायहरु	सम्पर्क फोन नं.
१९	भीम बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति	९८५८०३२५०५
		का. निर्देशक		
२०	जयराम थापा	अध्यक्ष	बुढानिलकण्ठ क्षेत्र विकास समिति	९८५१०४५५९०
	मनोज श्रेष्ठ	का. निर्देशक		९८४१२९७७५२
२१	रण बहादुर खड्का	अध्यक्ष	मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति	९८५१०३७५५९
	केशव कुमार धौराली	का. निर्देशक		९८५२६८०२३४
२२	प्रदुमन प्र. चौहान	अध्यक्ष	सिमरौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८६०३४२५६०
	गजेन्द्र यादव	का. निर्देशक	बीरगञ्ज	९८४५०९२५३६
२३	राम कुमार लामा	अध्यक्ष	श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति	९८०३५२५१०४
	क्याङछुयाङ दोर्जे लामा	का. निर्देशक		९८५१०७७२६४
२४	नानी काजी थापा	अध्यक्ष	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास, समिति	९८५१०७५६८८
	लंक बहादुर शाही	कार्यकारी निर्देशक		९८५१११३५६
२५	नारद कुमार लुइटेल	अध्यक्ष	तारागाँउ विकास समिति	९८५१०३६०३६
२६	गणेश बाबु थापा	अध्यक्ष	मनकामना क्षेत्र विकास समिति	९८४६७६८५९६
	गिरीधारी सापकोटा	का. निर्देशक		९८५६०४०६६०
२७	शिवराज शर्मा	अध्यक्ष	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्र. विकास समिति, जुम्ला	९८४१४५७०१४
	लक्ष्मि प्रसाद उपाध्याय	स. सचिव		
२८	श्रीभक्त आचार्य	अध्यक्ष	भानु जन्मस्थल विकास समिति, तनहुँ ।	
	शंकर रानाभाट	का. निर्देशक		९८४३०३५३१७
२९	डिल्लि राम शर्मा अधिकारी	अध्यक्ष	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन समिति	९८५२६७१३६९
	गणेश प्रसाद तिमिसिना	का. निर्देशक		९८५२६६२०३५
३०	राजकिशोर यादव	अध्यक्ष	विदेह मिथिला क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८५४०२०५७७
	सत्यनारायण शाह	का. निर्देशक	जनकपुर	९७५४२०५३१७
३१	मागौन कामैत	अध्यक्ष	सलहेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८५२८३२८८५
	सत्यनारायण शाह	का. निर्देशक		९७५४२०५३१७
३२	टंकनाथ पौडेल	अध्यक्ष	देवघाट क्षेत्र विकास	९८५१०४५६६५
		का. निर्देशक		
३३		अध्यक्ष	रुरु रेसुङ्गा क्षे. सं तथा प.वि.स	
	नरेश कुमार भण्डारी	का. निर्देशक		९८५७०६१९६६
३४	पूर्णराज जोशी	अध्यक्ष	खप्तड क्षेत्र प.वि. समिति	९८४१३६५४५६
		का. निर्देशक		
३५	सन्तोष थापामगर	अध्यक्ष	श्री पर्वतीय प्रशिक्षण विकास समिति, सातदोबाटो,	९८४११८३७११
		का. निर्देशक	ललितपुर ।	
३६	पुष्पबहादुर बरुवाल	अध्यक्ष	श्री पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति, पाथीभरा,	९८५१०७५०६५
	उदय भट्टराई	का. निर्देशक	ताप्लेजुङ ।	९८४२६६०४८२
३७		अध्यक्ष	श्री बृहत्तर बराह क्षेत्र विकास समिति, चतराधाम,	
	गोविन्द कार्की	का. निर्देशक	सुनसरी ।	९८५२०५९८७७
३८		अध्यक्ष	श्री हलेसी महादेवस्थान विकास समिति, हलेसी,	
	समर बहादुर भुजेल	का. निर्देशक	खोटाङ ।	९७५३००४४७१
३९	तुलसी प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	श्री लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्धन विकास समिति,	९८५७०२४५५७
	छयाम बहादुर थापा	का. निर्देशक	भैरहवा ।	९८५५०५१५६४
४०	भिम बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	होमस्टे एसोशियसन अफ नेपाल ।	९८५८०३२५०५

१६. विभिन्न विषयका सम्पर्क व्यक्तिहरू (Focal Persons) को विवरण

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	महाशाखा शाखा	प्रतिनिधित्व हुने निकायहरू		मोबाइल नं.
१	महेधर न्यौपाने	सचिव		पदेन अध्यक्ष	नेपाल पर्यटन बोर्ड	९८५११२२०७३
					नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	
					पाटन संग्रहालय विकास समिति	
					नेपाल वायुसेवा निगम,	
					हनुमान ढोका विकास समिति	
					प्राचीन स्मारक संरक्षण कोष संचालन समिति	
				प्राज्ञ सदस्य	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
					नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
					नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
				सदस्य सचिव	राष्ट्रिय पर्यटन परिषद	
				सदस्य	पर्यटन विकास समन्वय समिति	
					राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन सुरक्षा समिति	
					लुम्बिनी विश्वविद्यालय सभा	
					लुम्बिनी विकास परिषद	
२	डण्डुराज घिमिरे	स.स.	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा	Focal person	विकास सहायताका द्विपक्षीय बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संस्था	९८५११७७२९८
					SAMARTH	
					जेण्डर	
				Coordinator	(SATIDP)	
				प्रतिनिधि	पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान विकास समिति	
				प्रतिनिधि	नेपाल भारत ओभरसाइड मेकानिजम	
				प्रमुख	केन्द्रिय पुनर्निर्माण परियोजना	
				सदस्य सचिव	पर्यटन विकास समन्वय समिति	
				संयोजक	लैंगिक उत्तरदायी बजेट समिति	
				संचालक सदस्य	वीरेन्द्र अन्तर्राष्ट्रिय सम्मलेन केन्द्र विकास समिति	
३	घनश्याम उपाध्याय	स.स.	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन महाशाखा	प्रवक्ता	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११२२०८२
				समन्वयकर्ता	UNWTO, SAARC, ASEAN, EC, DFID SNV, PATA जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासंगको	
				Focal person	अस्वित्यार दरूपयोग अनुसन्धान आयोग	
					लोकसेवा आयोग	
					निर्वाचन आयोग	
					भिजिट भिषा गृह मन्त्रालय	
					राज्य पुनर्संरचना सम्बन्धी	
					Nepal Trade Implimentation Strategy	
					सचिव बैठक निर्णय कार्यान्वयन	
				संयोजक	वैदेशिक भ्रमण मनोनयन समिति	
				सदस्य	समन्वय तथा अनुगमन समिति, ने रा बैंक	
					CAAN पदपूर्ति समिति	

					NTB पदपूर्ति समिति	
४	भरतमणी सुवेदी	स.स.	संस्कृति महाशाखा	Focal Point	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	९८५११७८३५९
				Focal Point	संगित तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान	
				Focal Point	ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान पुरातत्व विभाग, प्रतिलिपी अधिकार रजिष्टारको कार्यालय	
				Focal Point	सांस्कृतिक संस्थान लगायतका संस्कृति सम्बन्धी संघ संस्थाहरू,	
				सदस्य	वृहत्तर जनकपुर विकास सञ्चालक परिषद्	
				सदस्य	गुठी संस्थान संचालक समिति	
५	सुरेश आचार्य	स.स.	हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरीवेक्षण महाशाखा	सूचना अधिकारी	MoCTCA	९८५११७३७०५
				Focal person	हवाई उड्डयन सुरक्षा	
				Focal person	वायुयानको खोज उद्धार दुर्घटना जाँच	
				प्रतिनिधी सदस्य	विमानस्थल सुरक्षा समिति	
				संचालक सदस्य	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण,	
६	बुद्धिसागर लामिछाने	स.स.	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा	संचालक सदस्य	नेपाल वायुसेवा निगम	९८४१९७८९२८
				Focal person	ICAO अन्तर्राष्ट्रिय उड्डयन हवाई सम्झौता वायुसेवा तथा विमानस्थल सञ्चालन	
७	आलोकचन्द्र श्रेष्ठ	स.स.	कानून महाशाखा	सञ्चालक सदस्य	तारागाउँ विकास समिति	
				संयोजक	क्यासिनो अनुगमन समिति	
				Focal Point	मानव अधिकार सम्बन्धी	
				Focal Point	रिट निवेदन र मुद्दाको प्रतिरक्षा	
८	टेकनारायण पौडेल	उ.स.	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा	सहायक सू.अ.	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११८१३२९
				Focal Point	CAAN, NAC, NATHM जनशक्ति सम्बन्धी	
				गुनासो अधिकारी	Hello सरकार	
					अ. दु. अ. आयोग र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	
				पदपूर्ति समिति सदस्य	NAC	
				सदस्य	नेपाल चलचित्र सेन्सर बोर्ड	
९	सविनराज ढकाल	उ.स.	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा	संचालक सदस्य	सांस्कृतिक संस्थान	९८५१०२०४७४
१०	कृष्णकुमार निरौला	उ.स.	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा	सहायक प्रवक्ता	सं. प. तथा ना.उ. मन्त्रालय	९८५११४७१६७
				Safeguard Officer	SATIDP	
				प्रतिनिधि	कार्यसम्पादन समिति, पशुपति क्षेत्र विकास कोष	
				सदस्य	पशुपति क्षेत्र विकास कोष पदपूर्ति समिति	
११	निराजन विमिरे	उ.स.	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	NATHM पदपूर्ति समिति	९८४१६१७५७४
				Focal Person	DDR गृह मन्त्रालय	
१२	रामप्रसाद सापकोटा	उ.स.	संस्कृति शाखा	सदस्य	विद्यापति पुरस्कार कोष	९७४११५१८१९
				सदस्य	नेपाल चलचित्र सेन्सर बोर्ड	
				प्रतिनिधि	वृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	
१३	टिकाराम पाण्डे	उ.स. कानून	का. तथा फँ. का. शाखा	सदस्य	तारागाउँ विकास समिति पदपूर्ति समिति	९८४१३७३१८०
१४	दिपक ज्ञवाली	उ.स. लेखा	आ. प्र. शाखा	सदस्य	लुम्बिनी विकास कोष पदपूर्ति समिति	९८४१८६०५४४
१५	लक्ष्मण कुडकेल	शा. अ.	योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा	Focal person	Youth (युवा तथा खेलकूदमन्त्रालय)	९८४१३५४४५४
				प्रतिनिधि	विदेह मिथिला पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	

१६	विनोद गौतम	शा.अ	श्रीमान सचिवज्यूको सचिवालय	Focal person	climate change	९८४१३६२६७६
				सदस्य	देवघाट क्षेत्र विकास समिति	
१७	सुरेन्द्र प्रसाद सिग्देल	शा.अ	यो. तथा वै.स.शाखा	सदस्य	खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	९८४१३४६१०६
१९	राजेन्द्र राज ढकाल	पु.अ.	पुस्तकालय	सदस्य	रुरु रेसुङ्गा क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	९८४१३६२६९७
१८	मुक्ता वास्कोटा शर्पा	शा.अ	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	हलेसी विकास समिति	९७४१००२२०९
१९	अनुपा कोइराला	शा.अ	अ. तथा मू. शाखा	सदस्य	भानु जन्मस्थल विकास समिति	९८४१९६१६६५
२०	रेखा पाण्डे के.सी.	शा.अ	प्रशासन शाखा	सदस्य	मनकामना विकास समिति	९८४१७१२७९१
२१	जयन्ती श्रेष्ठ	पु.अ.	पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा	सदस्य	बौद्धनाथ विकास समिति	९८४१५७९७९०
२२	राजकृष्ण श्रेष्ठ	क.अ	प्रशासन शाखा	Focal person	सूचना अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी	९८१३५३०३९५
				प्रतिनिधि	कर्णाली क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	
				Focal person	Proactive Disclouser/ Website Update	
२३	लेखा पनेरू महत	शा.अ	प्रशासन शाखा	प्रतिनिधि	बुढानीलकण्ठ विकास समिति	९८४१५४६०१८
२४	गणेश ब. कटवाल	शा.अ	संस्कृति शाखा	प्रतिनिधि	मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५१०९९९७३
२५	निर्मला अर्याल	शा.अ	संस्कृति शाखा	प्रतिनिधि	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४९८७४१४५
२६	जीवनचन्द्र राई	शा.अ	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा	प्रतिनिधि	पाथीभरा क्षेत्र विकास समिति	९८४३०९८६४५
२७	बिना श्रेष्ठ	क.अ	योजना शाखा	प्रतिनिधि	सिम्रौनगढ क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४१२०५५८५
२८	लक्ष्मी आचार्य पराजुली	शा.अ	प्र.तथा ज. व्य. शा.	प्रतिनिधि	बिराट क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८५११४०७२४
२९	दिपक कोइराला	त.अ	तथ्यांक शाखा	प्रतिनिधि	लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४१३६३१२८
३०	राधा शर्मा भट्टराई	शा.अ	वायुयान संचालन शाखा	प्रतिनिधि	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति	९८४९५०७८८३
३१	दीपक के.सी.	शा.अ	प्रशासन शाखा	प्रतिनिधि	सांस्कृतिक संस्थान पदपूर्ति समिति	
३२		शा.अ	योजना शाखा	प्रतिनिधि	बृहत्तर बराह क्षेत्र विकास समिति	
३३		शा.अ		प्रतिनिधि	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	

१७. मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोवाईल नम्बर	पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोवाईल नम्बर
मा मन्त्री	जितेन्द्र नारायण देव	४२११८७९	२०३	९८५१०३४०५५	शा अ	अनुषा कोइराला		४१४	९८४१९६१६६५
स्व सचिव	भोगेन्द्र चौधरी			९८०४७१२००१	शा अ	लक्ष्मण कुईकेल		४१४	९८४१३५४४५४
मा मन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय					शा अ	सुरेन्द्र प्रसाद सिग्देल		४१४	९८४१३४६१०६
शा अ	कृष्ण प्र सापकोटा		११६	९८४५७२२५५५	क अधिकृत	बीना श्रेष्ठ		४१२	९८४२०५५८५
क अ	मनोज पोखरेल		११६	९८६२२५११०१	ना सु	यज बहादुर ओली		४१२	९८५१०००८६५
का स-क.प)	कल्पना गिरी		११६	९८४३३९६३९६	तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा				
का स-क)	शरण चौलागाई		११६	९८४१९८२०२९	ब.त.अ.	सिताराम घिमिरे	४२११५९६	४१६	९८४१४०१९७३
ह स चा	बिबल कार्की		११६	९८४१७८५८१२	त अ	दीपक कोइराला	४२११५९६	४१६	९८४१३६३१२८
मा राज्यमन्त्री सुमित्रा थरुनी					क ईन्जि	प्रदिपराज पौडेल	४२११५९६	१४३	९८५११९७४९२
स्व सचिव	लक्ष्मी कुमारी ठाकुर			९८४३४३५७२३	कानून महाशाखा				
मा राज्यमन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय					सहसचिव	आलोक चन्द्र श्रेष्ठ	४२११८१८	२१६	९८४१२३७१५७
शा अ					ना सु	सुदिप दाहाल	४२११६६९	२१३	९८४५१०४१५७
ना सु	हेमन्तराज ढकाल	४२११६२८	२०९	९८४२७६९२८५	ह स चा	मणिबज्र लामा	४२११७११	२१३	९८४१८९११०८
मविवि	हेमा सापकोटा		२०९	९८४१९४३३५	का स	सञ्जु नेपाली	४२११६१४	२१९	९८४२०१७७६
का स-क.प)	कल्पना साही		२०९	९८४९२०१०२०	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा				
का स	मंगल तामाङ		२०९	९८४३४५४३५८	उपसचिव	टीकाराम पाण्डे		१०८	९८४१३७३१८०
श्रीमान् सचिवज्यूको सचिवालय					शा अ	लक्ष्मी शर्मा		१०८	९८४१७१२८८०
सचिव	महेश्वर न्यौपाने	४२११८७०	३०२	९८५११२२०७३	हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरिवेक्षण महाशाखा				
शा अ	विनोद गौतम	४२११८७०	३०१	९८४१३६२६७६	सहसचिव	सुरेश आचार्य	४२११८४७	२१९	९८५११७३७०५
क अ	विमल जवाली		३०६	९८५११९५८५२	ना सु	दुर्गा बस्नेत		२१७	९८४१८५०५६५
क अ -क.प)	विजय राई		३०१	९८०८३९०७४३	क अ	विमला पौडेल		२१७	९८६०८६७६१७
प प्रहरी	प्रदीप डी सी		३०१	९८१८०१६६१६	का स (क)	तारा राई		२११	९८४९७७९२२८
ह स चा-क)	राजेश सरदार		३०१	९८१३१०२३९९	ह स चा (क)	दिनेश लकाई खड्का			९८४९८२४५१३
का स -क)	आशा घिमिरे		३०१	९८४९७५५५७३	प्राधिकरण सुपरिवेक्षण शाखा				
जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रवर्धन महाशाखा					सि टे अ			४१०	
सहसचिव	घनश्याम उपाध्याय	४२११६६९	३१४	९८५११२२०८२	इ इन्जि	योगेश अर्याल			९८४३१२८८२१
ना सु	अर्जुन भट्टराई		३१३	९८४१६८८१६७	शा अ	लक्ष्मी पराजुली			९८५११४०७२४
का स -क)	अशिमता थपलिया		३१३	९८४९२२०७२६	हवाई सुरक्षा तथा दुर्घटना जाँच शाखा				
प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा					सिडिइए				
उपसचिव	टेकनारायण पौडेल	४२११६२६	३०९	९८५११८१३२९	एटीसीअ	सुवर्णराज भट्टराई		३२४	९८४१३५६२४८
शा अ	दीपक के सी		३११	९८४१३५९१२९	हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा				
शा अ	मुक्ता बास्कोटा शेर्पा		३१०	९७४१००२२०९	सहसचिव	बुद्धिसागर लामिछाने	४२११६२४	४०७	९८५१२४९०३३
शा अ	लेखा पनेरु महत		३१०	९८४१५४६०१८	टा ना सु	विष्णु कुमारी भट्टराई	४२११६२४	४०९	९८४९३७६०४६
शा अ	सावित्री पन्त		३१०	९८६९०३७११७	का स	रत्नकाजी नकर्मि			९७४११२१५२६
पु अ	राजेन्द्र राज ढकाल		१०७	९८४१३६२६९७	वायुसेवा संचालन शाखा				
क.अधिकृत	राजकृष्ण श्रेष्ठ		३०६	९८१३५३०३९५	सिएटीसीअ		४२११६८५	४०८	
ना सु	सरस्वती पराजुली		३११	९८४१७३०६३५	शा अ	मोहन कुमार घिमिरे	४२११६१४	४११	९८५११९८२७१
ना सु	नारायण ब. रिजाल		३१०	९८४१८३८२३५	शा अ	राधा शर्मा भट्टराई	४२११६१४	४११	९८०६०३७५६२
क अ (क.)	सविता पोखरेल		३११	९८४९७८८९७९	एटीसीअ	मुकेश डंगोल		४११	९८४१६४४७५३
खरिदार	कृष्णबन्धु ढकाल		१२३	९८४९१५१७०६	क अधिकृत	नगेन्द्र बहादुर रोका क्षेत्री		४११	९८४१८२४३१७
का स (क)	कुन्ती भुजेल		३११	९८०८७५०४४८	ना सु	राम प्रसाद भुषाल			९८५५०६०९४१
का स (क)	सन्तलाल महर्जन		१२३	९८४१६०९५७९	हवाई सम्झौता तथा आइसिएओ शाखा				
का स (क)	शिवराम साफी		१२३	९८१३६४५९७८	सिएटीसीअ	प्रमोद नेपाल	४२११६८५	४०८	९८४१५७३८३७
का स (क)	संगम भट्टराई -क)			९८४९७३९८०३	एटीसीअ				
ह स चा	चन्द्रलाल श्रेष्ठ			९८४३०९८२८९	संस्कृति महाशाखा				
ह स चा	अर्जुन थापा			९८४१२४७२५०	सहसचिव	भरतमणि सुवेदी	४२११९०९	४१७	९८५११७८३५९
पर्यटन प्रवर्धन शाखा					प्रा स	लिला पाठक		४१५	९८४१०२७००८
उपसचिव			३१७		का स -क)	संगीता चौधरी		२०९	९८१३७८८३१७
शा अ	राजेश गौतम		३१७	९८४१३७८७४७	ह स चा	धनकुमार महर्जन		४१७	९८४१५५२९६०

पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोबाईल नम्बर	पद	नाम, थर	कार्यालय	Int.	मोबाईल नम्बर
शा अ	जीवन चन्द्र राई		३१७	९८४३०९८६४५	संस्कृति शाखा				
ना सु	सन्तोष खनाल		२११	९८४१७०००४१	उपसचिव	राम प्रसाद सापकोटा		३०५	९७४११५१८१९
आर्थिक प्रशासन शाखा					शा अ	गणेश बहादुर कटवाल	४२११८४६	३०५	९८५१०९९९७३
प्र. लेखा नि	दीपक जवाली	४२११९३९	३१९	९८४१८६०५४४		रामराज गौतम		३०५	९८४८०२३३६५
ले अ	कृष्णबाबु रिजाल	४२११६१४	३२३	९८५११६२६६०	ना सु	सच्चिदानन्द शर्मा		३०५	९८४१२०९३७०
ले अ	बसन्त सुवेदी	४२५६२२८	३२१	९८५१०९९२४९	ना सु	जानेन्द्र श्रेष्ठ		३१६	९८५१२१५७५२
ले पा	रामकुमार गौतम			९८४१४२०२८९	पुरातत्व तथा सम्पदा शाखा				
ले पा	पूर्णप्रसाद जैसी		३२१	९८४९५५५२८०	उ.स.प्रा.		४२११५९६	३०५	
ले पा -क)	विष्णु जवाली		३२४	९८४१२६२२२८	पु.अ.	जयन्ती श्रेष्ठ		३०४	९८४१५७९७९०
का स -क)	प्रेमा देवी खत्री			९८४३७५३५६५	पु.अ.	करुणा नकर्मि		३०४	९८४९११२३००
योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा					छविकार	रामकृष्ण महर्जन		३०४	९८४१३३८४३८
सहसचिव	डण्डुराज घिमिरे	४२११६२०	४०३	९८५११७७२९८	जिन्सी फाँट				
ना सु	भीम प्रसाद पन्थी		४०१	९८४७०७६१६१	ना.सु.	धातामणि पोखरेल	४२११६१४	१२१	९८५१०२११६९
ह स चा	सिताराम साही ठकुरी		४०१	९८४९४९९७३३	ना.सु.	हरि ढकाल		१२१	९७४१०४८४४४
का स -क)	इन्दिरा सुवेदी		४०१	९८६०१८६८९५	का.स.	विष्णुबहादुर महर्जन		१२१	९८१३५०७८२८
का.स. (क)	कौशिला श्रेष्ठ		४०१	९८६७३१७०४४	क्यान्टीन	लाल बहादुर खड्का		१२२	९८४१५५४७७४
अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा					केन्द्रीय पुनर्निर्माण आयोजना कार्यान्वयन इकाई				
उपसचिव	निराजन घिमिरे		४०६	९८४१६१७५७५	शा.अ.			४१४	
शा अ	रेखा पाण्डे के सी		४१२	९८४१७१२७९१	ईजिज.	निशा सापकोटा		३२०	९८४१३८७१९३
शा अ	निर्मला अर्याल		४१२	९८४९८७४१४५	ईजिज.	निरज चौलागाईं		३२०	९८४१०९५७३१
योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा					सब ई.	सन्तोष भण्डारी क्षेत्री		३२०	९८४६७७६०४
उपसचिव	कृष्णकुमार निरौला		३१२	९८५११४७१६७	सब ई.	अनुनय विक्रम खड्का		३२०	९८४३९३८४४९

१८. मन्त्रालय अन्तर्गत निकायहरूका टेलिफोन नम्बर

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन
१.	पर्यटन विभाग	भूकुटीमण्डप	४२४७०३७, ४२५६२२८
२.	पुरातत्व विभाग	रामशाहपथ	४२५०६८३
३.	नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान	कमलादी	४२२३०६९
४.	नेपाल नाट्य तथा संगीत प्रतिष्ठान	छाउनी	४२८३७९१
५.	नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान	नक्साल	४४११६६३
६.	पशुपति विकास कोष	वनकाली	४४७०५७५, ४४७०५७४
७.	लुम्बिनी विकास कोष	लुम्बिनी	०७१-५८०१८९
८.	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद	जनकपुरधाम	०४१-५३१७३१
९.	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	सिंहदरवार	४२११७११
१०.	नेपाल प्रतिलिपी अधिकार रजिष्ट्रार कार्यालय	कालिकास्थान	४४३११५५
११.	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	नारायणहिटी	४२२७६०७
१२.	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	ववरमहल	४२६२३८७, ४२६२५१६
१३.	नेपाल पर्यटन बोर्ड	भूकुटीमण्डप	४२२६३५९, ४२५४२९८
१४.	नेपाल वायु सेवा निगम	सुन्धारा	४२२७१२३, ४२२५३४७
१५.	त्रि.अ.विमानस्थल सुधार आयोजना		४४६६६६५, ४४७७४१०
१६.	सांस्कृतिक संस्थान	जमल	४२२६१९६
१७.	राष्ट्रिय संग्रहालय	छाउनी	४२७१४७८
१८.	पाटन संग्रहालय	पाटन	५५२१४९२
१९.	राष्ट्रिय कला संग्रहालय	भक्तपुर	६६१०००४
२०.	हनुमानढोका दरवार संग्रहालय विकास समिति	हनुमानढोका	४२५८०३४
२१.	पोखरा संग्रहालय	पोखरा	०६१-५२०४१३
२२.	राष्ट्रिय अभिलेखालय	छाउनी	४२६४३५३
२३.	श्री बौद्धनाथ क्षेत्र विकास समिति	बौद्ध	
२४.	श्री देवघाट क्षेत्र विकास समिति	देवघाट	०५६-५२९४१८
२५.	स्मारक संरक्षण तथा दरवार हेरचाह कार्यालय	भक्तपुर	६६१०१४४, ६६११०५५
२६.	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	रवि भवन	४२७२७५६, ४२७१७८०
२७.	पर्यटन कार्यालय, काँकरभिट्टा	काँकरभिट्टा	०२३-५६२०३५
२८.	पर्यटन कार्यालय, जनकपुर	जनकपुर	०५१-५२२०८३
२९.	पर्यटन कार्यालय, वीरगञ्ज	वीरगञ्ज	०४१-५२०७५५
३०.	पर्यटन कार्यालय, पोखरा	पोखरा	०६१-५२००२८
३१.	पर्यटन कार्यालय, भैरहवा	भैरहवा	०७१- ५२०३०४/५२३५१९
३२.	पर्यटन कार्यालय, नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	०८१-५२३५०७
३३.	पर्यटन कार्यालय, नाम्चे	नाम्चेबजार	

क्र. सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन
३४	मेचीपहाडी क्षेत्र प्रबर्द्धन विकास समिति	इलाम	०२७-५२०८६८
३५	राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति	वानेश्वर	०१-४१०४१४३
३६	नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	विशालनगर	४४१८३९९, ४९९
३७	तारागाउँ विकास समिति	ताहाचल	४६७२७९७
३८	खप्तड क्षेत्र पर्यटन विकास समिति	डोटी	०९४-४२०४८६
३९	रुरु रेसुंगा क्षेत्र सं. तथा प. वि. समिति	तम्घास	०७९-५२११२४
४०	चिसापानी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	नेपालगंज	०८१-५२३५०७
४१	लुम्बिनी क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	भैरहवा	०७१-५२०३०४
४२	विराट क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	काकडभिट्टा	०२३-५६२०३५
४३	सहलेश क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	जनकपुर	०४१-५२०७५५
४४	विदेह मिथिला क्षेत्र प. प्र. विकास समिति	जनकपुर	०४१-५२०७५५
४५	सिम्रौन क्षेत्र पर्यटन प्रबर्द्धन विकास समिति	वीरगंज	०५१-५२२०८३

एसोसिएसनहरु

Short Name	Name	Number	Address
AOAN	Airlines Operators Association of Nepal (वायुसेवा संचालक संघ)	०१-४२४०९१४	अनामनगर
ATTON	Association of Trans-Himalayan Tour	०१-४४६५८८८	
ESA	सगरमाथा आरोही संघ	०१-४४७६३५८	
HAN	Hotel Association Nepal (होटल व्यवसायी संघ)	०१-४४१२७०५	गैद्दीधारा, सुवर्ण समशेर मार्ग
HRA	Himalayan Rescue Association (हिमालयन उद्धार संघ)	०१-४४४०२९२/३	धोवीचौर, लाजिम्पाट
NARA	Nepal Association of Rafting Agents	०१-४२४४०४८	कमलादी
NATO	Nepal Association of Tour Operators	०१-४४१८९९९	हेरिटेज प्लाजा, कमलादी
NATTA	(Nepal Association of Travel and Tour Agents)	०१-४४१८६६९	गैद्दीधारा, नक्साल
NCA	(Nepal Canyoning Association)	०१-४४३५४५४	
NICA	नेपाल प्रोत्साहन तथा सभा संघ, वानेश्वर	०१-४४९४४४१	
NMA	Nepal Mountaineering Association	०१-४४३४५२५	नागपोखरी, नक्साल
PATA	Pacific Asia Travel Association	०१-४००४६३८/३०	गैद्दीधारा
REBAN	Resturant & Bar Association	०१-४२५८८९०	त्रिपुरेश्वर
SOTTO	Society of Travel & Tour Operators	०१-४२२३४८६	
TAAN	Trekking Agents Association of Nepal	०१-४४२७४७३	मालीगाउँ, गणेशस्थान
TTDC	Thamel Tourism Development Council	०१-४४२०५६८	ठमेल
TURGAN	Tourist Guide Association of Nepal	०१-४२२५१०२	कमलादी, सागर निवास

नेपाल सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय
नागरिक वडापत्र (Citizen Charter)
आ.व. २०७४।७५

क) जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पर्यटन प्रबर्द्धन महाशाखा

अ) प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय
१.	नियुक्ति/पदस्थापना	<ul style="list-style-type: none"> लो.से.आ.को सिफारिश पत्र, सा.प्र.म.को सिफारिश पत्र, निरोगिताको पत्र सरुवापत्र नियुक्तिपत्र रमानापत्र 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन
२.	सरुवा/काज	<ul style="list-style-type: none"> नि.से.ऐन तथा नियमावली बमोजिम तोकिएको अवधि पूरा भएको समयावधि पूरा नभएको हकमा सम्बन्धित कर्मचारीको निवेदन, सा.प्र.म.को सहमती पत्र काजको हकमा नि.से. ऐन नियम बमोजिम 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन
३.	अवकाश/राजीनामा	<ul style="list-style-type: none"> निजामती किताबखानाको अवकाशपत्र, नि.से. ऐन तथा नियमावली बमोजिम तोकिएको उमेर पूरा भएको राजीनामाको हकमा सम्बन्धित कर्मचारीले सनाखत गरेको निवेदन 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा १ दिन
४.	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा रिक्त रहेका पद माग गर्ने सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको पत्र, मन्त्रालय अन्तर्गत निकायबाट पद रिक्त भएको पुष्ट्याई सहितको पत्र र माग आकृति फाराम 	निशुल्क	सा.प.म. ले तोकेको अवधि भित्र
५.	बहुवा सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित उम्मेदवारको फाराम बहुवा सिफारिश समितिको सिफारिश निर्णय राजस्व कुभाएको रसिद 	निशुल्क	सा.प.म. ले तोकेको अवधि भित्र
६.	अध्ययन विदा/असाधारण विदा सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> मनोनयन पत्र सम्बन्धित कर्मचारीको निवेदन, तीन वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा भएको (नियुक्ति पत्र) असाधारण विदाको हकमा उचित कारण सहितको कर्मचारीको निवेदन, ५ वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा भएको 	निशुल्क	आवश्यक कागजात पूरा भएमा पेश भएको ३ दिनभित्र
७.	विकास समितिका पदाधिकारीहरुको नियुक्ति	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र निवेदकको निवेदन सम्बन्धित गठन आदेशमा योग्यता तोकिएकोमा 	निशुल्क	

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय
		सोहि अनुरूप पेश भएको हुनुपर्ने		
८.	सूची दर्ता	<ul style="list-style-type: none"> • कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र • भ्याट/प्यान दर्ताको प्रमाणपत्र • प्रबन्ध पत्र • कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा 	रु १० को हुलाक टिकट	आवश्यकता बमोजिम थप गर्न सकिने
९.	सिलबन्दी दरभाउपत्र/बोलपत्र	<ul style="list-style-type: none"> • १५/३० दिनको सूचना प्रकाशन • रु ३००/१००० राजस्व बुझाएको रसिद • कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र • भ्याट/प्यान दर्ताको प्रमाणपत्र • कर चुक्ता प्रमाणपत्र • कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा 	सिलबन्दी/बोलपत्र फाराम खरिद गर्न रु ३००/१०००	तोकिए बमोजिम
१०	सहमती स्वीकृती तथा राय सुझाव उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> • सहमती स्वीकृती तथा रायसुझाव माग गर्नाको कारण सहितको सम्बन्धित निकायको निर्णय • कार्यविधि निर्देशिका बमोजिम 	नलाग्ने	३ दिन भित्र
११	उजुरी गुनासो फछ्यौट गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> • हेलो सरकारको Portal बाट प्राप्त उजुरी • उजुरी/निवेदन प्रमाणहरु । 	नलाग्ने	सोही दिन विषयवस्तुको गम्भिरता अनुसार
१२	सूचना सम्पादन एवं प्रकाशन	संलग्न निर्णय फाइल	नलाग्ने	-
१३	सूचना उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> • सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन बमोजिम • नागरिकता सहितको निवेदन 	तोकिएबमोजिम	१५ दिनभित्र
१४	मासिक प्रगति पठाउने	मासिक प्रतिवेदन	नलाग्ने	तोकिएबमोजिम
१५	खरिद सामग्रीको भूक्तानी गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> • बिल विजक, • भूक्तानी अनुरोध 	नलाग्ने	कागजात पेश भएको मितिले ३ दिन भित्र
१६	लिलाम तथा कागज धुल्याउने	निर्णयको फाइल	नलाग्ने	तोकिएबमोजिम
१७	सरसफाई	दैनिक समयतालिका बमोजिम	नलाग्ने	नियमित
१८	बगैचा व्यवस्थान	दैनिक समयतालिका बमोजिम	नलाग्ने	नियमित

आ) पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजात	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१ .	पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा	"

					प्रमुख	
२.	पर्यटन क्रियाकला विस्तार सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
३.	पर्यटन पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्य	आवश्यकता बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
४.	प्रचार सामाग्रीको उपयुक्तता, पर्यटन उपजको पहिचान एवं उपयोग एवं समन्वय सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
५.	फिल्माङ्कन कार्यको राय, परामर्श एवं अनुमति सम्बन्धी कार्य	तोकिए बमोजिम	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"
६.	नेपाल पर्यटन बोर्डसँग समन्वय	आवश्यकतानुसार	नलाग्ने	-	पर्यटन प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	"

इ) आर्थिक प्रशासन शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	अख्तियारी पठाउने	<ul style="list-style-type: none"> अर्थ मन्त्रालयको अख्तियारी स्वीकृत कार्यक्रम अख्तियारी पठाउने सचिवस्तरीय निर्णय 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन महाशाखा प्रमुख
२	अन्य संस्थालाई अनुदान	<ul style="list-style-type: none"> संस्थानको तर्फबाट निकासको लागि प्राप्त अनुरोधपत्र कार्यक्रमको रुपरेखा संस्थाको दर्ता प्रमाणपत्र र नवीकरणको प्रतिलिपि संस्थाको विधानको प्रतिलिपि संस्थानको गत आ.व को लेखापरिक्षण प्रतिवेदन पूँजीगत कार्यक्रमको हकमा अनिवार्य रुपमा लागत अनुमान, ड्रइड डिजाइन, नक्सा आदि वार्षिक कार्यक्रमको प्रतिलिपि । मन्त्रीपरिषदको निर्णयानुसार दिईने अनुदानको हकमा मन्त्रीपरिषदका निर्णयको प्रतिलिपि अघिल्लो आर्थिक वर्षमा पनि सोही कार्यक्रमका लागि 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन महाशाखा प्रमुख

		<p>अनुदान सहयोग पाएको संस्था भए गत वर्षको खर्चको विवरण सहितको प्रगति प्रतिवेदन र लेखापरिक्षण प्रतिवेदन</p> <ul style="list-style-type: none"> • अनुदान दिने निर्णयको प्रतिलिपि • निर्धारित सम्झौताको ढाँचा बमोजिम सो संस्था संग सम्बन्धित शाखाले द्विपक्षिय सम्झौता गरेको सम्झौतापत्र । 				
३	विकास समिति तथा प्रतिष्ठानलाई चौमासिक निकास	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित समिति वा प्रतिष्ठानको चौमासिक निकास माग पत्र • प्रथम चौमासिक निकास माग गर्दा गत आ.व को प्रगति विवरण र बेरुजु फछ्यौटको प्रगति विवरण र खर्च बाडफाँडको अनुरोध पत्र • दोस्रो र तेस्रो चौमासिक निकासको लागि सो अवधिसम्मको भौतिक प्रगति न्युनतम ५० प्रतिशत हुनु पर्नेछ । • बेरुजु पछ्यौटको प्रगति विवरण • चौमासिक अनुदान दिने निर्णयको प्रतिलिपि 	नलाग्ने	३ दिन	आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	प्रशासन मखाशाखा प्रमुख

ख) संस्कृति महाशाखा

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय
१.	संस्कृति अर्न्तगत रहेका प्रज्ञा प्रतिष्ठानहरु, विभिन्न विकास समितिहरु, वृहत्तर जनकपुर विकास परिषद् लगायतका निकायहरुलाई चालु र पूँजगत अनुदानको चौमासिक निकासा उपलब्ध गराउने ।	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत कार्यक्रम गत आ.ब.को खर्चको विवरण गत आ.ब.को प्रगती प्रतिवेदन समितिको निर्णय गत आ.ब.को लेखा परिक्षण वेरुजु फस्यौटको प्रगती विवरण चौमासिक माग फाराम निकासा मागपत्र 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता
२.	विभिन्न पुरस्कार वितरण (राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय प्रतभा पुरस्कार, महाकवि देवकोटा पुरस्कार, पुष्पलाल पुरस्कार, भगत सर्वजित मानव मर्यादा राष्ट्रिय पुरस्कार)	<ul style="list-style-type: none"> वायोडाटा र फोटो प्रकाशित कृति कार्यविधिको ढाँचामा विवरणपत्र 	निशुल्क	आर्थिक वर्षभित्र
३.	देशभित्र रहेका विभिन्न जाति समुदायको अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण एवं सम्बर्द्धन कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत कार्यक्रम लगत ईष्टिमेट कार्यशर्त (TOR) 	बोलपत्र दरभाउपत्र खरीदमा नियमानुसार लाग्ने शुल्क	आर्थिक वर्षभित्र
४.	लुम्बिनीमा विभिन्न मित्रराष्ट्रहरुले वनाएको विहारहरु रहने विदेशी नागरिकहरुको भिषा सिफारिस सम्बन्धी कार्य ।	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी विकास कोषको निर्णय सहित सिफारिसपत्र । लुम्बिनी विकास कोष र विदेशी विहार बीच भएको संभौताको प्रतिलिपि Valid Date भएको Passport को प्रतिलिपि सक्कल भिषा आवेदन फाराम-३ प्रति फोटो सहित वायोडाटा -५ प्रति विहारमा रहेका नागरिकको विवरण Visa Recommendation Form Work Progress Report 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता
५.	विभिन्न संघ संस्थाहरु दर्ताको राय माग सम्बन्धमा ।	<ul style="list-style-type: none"> संस्थाको प्रस्तावित विधानको सक्कल प्रति क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालयको पत्र 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता
६.	नेपालका प्रमुख प्रतिष्ठानहरुलाई पूँजगत अनुदान दिने	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत कार्यक्रम लेखा परिक्षण प्रतिवेदन गत आ.ब.को प्रगती प्रतिवेदन संस्थाको विधान संस्थाको निर्णय प्रस्तावित कार्यक्रम 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता
७.	संस्कृति प्रवर्द्धनसंग सम्बन्धित जात्रा पर्व मेलाहरुका लागि रकम उपलब्ध गराउने	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारको म.प.को निर्णय ले.प.प्रतिवेदन गत आ.ब.को प्रगती प्रतिवेदन संस्थाको विधान संस्थाको निर्णय 	निशुल्क	पेश भएको एक हप्ता

		• प्रस्तावित कार्यक्रम		
--	--	------------------------	--	--

ग) हवाई उद्योग व्यवस्थापन महाशाखा

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवा संचालनको इजाजत-पत्र लिन ।	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५०,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्टबैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन 	<p><u>निवेदन दस्तुर:</u> पचास हजार रुपैयाँ</p> <p><u>इजाजत दस्तुर:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> सेड्युल अन्तर्राष्ट्रिय उडान संचालन गर्न प्रति उडान क्षेत्रका लागि पाँच लाख रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टर यात्रु सेवा संचालन गर्ने एक सय भन्दा बढि सिट क्षमता भएका जेट विमानका लागि प्रति उडान क्षेत्र पचास हजार रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टर यात्रु सेवासंचालन गर्ने एक सय भन्दा कम सिट क्षमता भएका जेट विमानका लागि प्रति उडान क्षेत्र पच्चीस हजार रुपैयाँ, अन्तर्राष्ट्रिय नन्-सेड्युल तथा चार्टरयात्रुसेवासंचालन गर्ने टर्बो-प्रोप (Turbo Prop) विमान र हेलिकप्टरका लागि प्रति उडान क्षेत्रका लागि दश हजार रुपैयाँ, बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) <p><u>दाखिला:</u> दुई वर्षको अवधि कायम गरि पचास लाख रुपैयाँ</p>	३ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति</p> <ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. ५० करोड रुपैयाँको चुक्तापुँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि प्रस्तावका साथमा नगद धरौटी रु. ५० लाख समेत दाखिला गर्न पर्ने कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
२	आन्तरिक वायुसेवा संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. १०,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल 	<p><u>निवेदन दस्तुर:</u> दश हजार रुपैयाँ</p> <p><u>इजाजत दस्तुर:</u> प्रति उडान क्षेत्रको लागि तीस हजार रुपैयाँ, तर निश्चित उडान क्षेत्र नतोकिएको चार्टर सेवा प्रदान गर्ने वा दुर्गम क्षेत्रमा रहेको कच्ची विमानस्थल (STOL) मा वायुसेवा संचालन गर्नका लागि प्रति उडान क्षेत्रको बीस हजार रुपैयाँ,</p> <p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी) दाखिला:</u> दुई वर्षको अवधि कायम गरि बीस लाख रुपैयाँ</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र ।</p> <ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. १५ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रबन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
३	हवाई उडान प्रशिक्षण संस्था संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) (दर्ता गरी श्रीमान् सचिवज्यू र महाशाखा प्रमुखज्यूबाट तोकादेश समेत भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरू संचालकबाट प्रमाणित भएको 	<p>निवेदन दस्तुर: पाँच हजार रुपैयाँ <u>इजाजत दस्तुर:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> सिम्युलेटर वेगर (नन्-सिम्युलेटर) प्रशिक्षण दिने भएमा एकमुष्ट एक लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (सिङ्गल इन्जिन फिक्स वा रोटर दुवै) एकमुष्ट दुई लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (मल्टी इन्जिन फिक्स वा रोटर दुवै) एकमुष्ट तीन लाख रुपैयाँ, सिम्युलेटर सहित कक्षा 	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्तीमा रु. १० करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रबन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	<p>संचालन गर्ने गरी प्रशिक्षण दिने भएमा (जेट इन्जिन भए) एकमुष्ट चार लाख रुपैयाँ ।</p> <p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी)</u></p> <p>दाखिला:</p> <p>दुई वर्षको अवधि कायम गरि दश लाख रुपैयाँ</p>			
४	वायुयानका पाटपुर्जा मर्मत सम्भार सम्बन्धि संस्था संचालनको इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. 	<p><u>निवेदन दस्तुर:</u> पाँच हजार रुपैयाँ</p> <p><u>इजाजत दस्तुर:</u> एकमुष्ट पाँच लाख रुपैया</p> <p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी)</u></p> <p>दाखिला:</p> <p>दुई वर्षको अवधि कायम</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>१४२२५)</p> <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण कम्पनीमा रु. ५ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 	गरि दश लाख रुपैयाँ			
५	मनोरञ्जनात्मक वायुसेवा	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (निवेदन दस्तुर: पाँच हजार रुपैयाँ	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

तथा मनोरञ्जनात् मक वायुसेवा प्रशिक्षण संस्था संचालन गर्ने सम्बन्धि इजाजत-पत्र लिन	<p>एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५- ०३राजस्व शीर्षक नं. १४२२५)</p> <ul style="list-style-type: none"> निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio- Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण। कम्तीमा रु. १ करोड रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि कम्पनी दर्ताको प्रमाण 	<p>इजाजत दस्तुर: पचास हजार रुपैयाँ,</p> <p><u>बैंक ग्यारेन्टी (धरोटी)</u> <u>दाखिला:</u> एक वर्षको अवधि कायम गरि पाँच लाख रुपैयाँ</p>			
--	---	---	--	--	--

		<p>पत्र</p> <ul style="list-style-type: none"> कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान कम्पनीको प्रबन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
६	वायुयान मर्मत सम्भार प्रशिक्षण संस्था संचालन गर्ने सम्बन्धि इजाजत-पत्र लिन	<ul style="list-style-type: none"> निवेदन दस्तुर रु. ५,०००/- को निवेदन दस्तुर बापतको रसिद (एभरेष्ट बैंक, सिंहदरबारको खाता नं. ५२०१२६५ कार्यालय कोड नं. २७-३२५-०३ राजस्व शीर्षक नं. १४२२५) निर्दिष्ट ढाँचामा निवेदन (स्पष्ट रुपमा उल्लेख भएको) निवेदनका साथमा समावेश भएका सम्पूर्ण कागजातहरु संचालकबाट प्रमाणित भएको सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपि शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरुको Police Report शेयरधनी तथा लगानीकर्ताहरु Black List मा परेको वा नपरेको विषयमा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस पत्र । सम्पूर्ण शेयरधनी वा लगानीकर्ताको Bio-Data संस्थाको तर्फबाट कार्य गर्ने व्यक्ति भएमा आधिकारिक पत्र संचालन गर्न चाहेको व्यवसायको क्षेत्रगत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन (Feasibility Report) २ प्रति सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्थाको विस्तृत विवरण। कम्तीमा रु. १ करोड 	<p>निवेदन दस्तुर: पाँच हजार रुपैयाँ</p> <p>इजाजत दस्तुर: पचास हजार रुपैयाँ, बैंक ग्यारेन्टी (धरौटी)</p> <p>दाखिला: दुई वर्ष अवधि कायम गरी पाँच लाख रुपैया</p>	२ महिना	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<p>रुपैयाँको चुक्तापूँजी खुल्ने प्रमाणित शेयर लगतको प्रतिलिपि</p> <ul style="list-style-type: none"> • कम्पनी दर्ताको प्रमाण पत्र • कम्पनीको नियमावलीको प्रति १ थान • कम्पनीको प्रवन्ध पत्रको प्रतिलिपि १ थान 				
७	वायुसेवा संस्थाहरुको इजाजत नवीकरण गर्न	<ul style="list-style-type: none"> • Safety Audit Report (वायुसेवा संस्थाको हकमा) कम्पनीको Operational Audit / checklist सहित (मनोरन्जनात्मक वायुसेवाको हकमा) • सेवाको स्तर तथा क्षमता मूल्यांकन • आय-व्यय विवरण • उपकरणहरुको विवरण • भौतिक संरचना • बैदेशिक जनशक्ति विवरण • प्रविधि हस्तान्तरण स्थिति • नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिश पत्र • इजाजत पत्र (सक्कल/नक्कल) • कम्पनीको कर चुक्ता विवरण • प्रगति विवरण 	इजाजत दस्तुरको आधा	१५ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू
८	वायुसेवा संस्थाहरुको उपकरण (Fleet) थप वा परिवर्तन गर्न	<ul style="list-style-type: none"> • अध्यावधिक संचालन प्रमाण-पत्र (AOC) • ईजाजत पत्रमा उल्लेखित Fleet मध्ये के कति संचालनमा रहेको? वायुयानको हकमा संचालनमा रहेका Fleet कुन कुन Registration मा उडिरहेको हो? र अब Fleet थप भएमा in operation fleet संख्या कति पुग्न जाने हो? सो खुलेको कागजात पेश 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		<ul style="list-style-type: none"> गर्नुपर्ने । थप हुने विमान उडाउने Sectors को विवरण थप गर्न चाहेको वायुयानको Type Certificate and Specification पेश गर्नुपर्ने । कम्पनीले आयकर तिरेको कर कार्यलयबाट प्रमाणित कागजात । Safety Audit Report कम्पनीको आय-व्ययको विवरण 				
९	वायुसेवा संस्थाको धरौटी फुकुवा गर्न	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणबाट धरौटी फुकुवाको सिफारिश - कार्यविधि, २०६६ को खण्ड ७ अनुसार सेवाका शर्त पूरा भएको सिफारिश) संस्थाको प्राविधिक संपरीषण कागजात सेवाको स्तर तथा क्षमता खुलेको प्रमाण आय-व्यय विवरण भौतिक संरचनाको विवरण उपकरणहरूको विवरण - वायुयानको) आध्यावधिक कर चुक्ता विवरण 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू
१०	Overfly का लागि सिफारिश माग गर्न	<ul style="list-style-type: none"> वायुसेवा संस्थाको निवेदन नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिश उडान गर्ने मिति र Route को विवरण वायुयानको विवरण Flight Crew विवरण वायुयान विक्रि भएको कारणले Overflying माग गरेको भए Export C of A संस्थाको अध्यावधिक कर चुक्ता विवरण Valid AOC , Safety 	शुल्क नलाग्ने	७ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

		Audit Report				
१ १	गैर पर्यटक भिषा सिफारिस माग गर्न	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिस पत्र, • विदेशी जनशक्तिको Valid पासपोर्टको प्रमाणीत प्रतिलिपी • विदेशी जनशक्तिको Valid पर्यटक भिषा को प्रमाणीत प्रतिलिपी • विदेशी जनशक्तिको Appointments Paper र निजसंग गरिएको करारनामाको प्रतिलिपी • प्राविधिक जनशक्ति भए निजको License (pilot, engineer etc) को प्रतिलिपी • नेपाली वायुसेवा कम्पनीमा कार्य गर्ने गरी नियुक्त भएका विदेशी नागरिकको हकमा पदपूर्ति सम्बन्धी विज्ञापन, • विदेशी जनशक्तिको पहिचान खुल्ने Biodata • पहिले पनि नेपालमा काम गरेको भए कार्य प्रगति विवरण • निवेदकले काम गर्ने संस्था (वायुयान तथा मनोरंजनात्मक वायु सेवा आदिको) को इजाजत पत्रको प्रतिलिपी 	शुल्क नलाग्ने	३ दिन	महाशाखा प्रमुख	श्रीमान् सचिवज्यू

घ) हवाई सुरक्षा तथा प्राधिकरण सुपरिवेक्षण महाशाखा

सि.नं.	प्रदान गरिने सेवाहरू	आवश्यक कागजातहरू	लाग्ने शुल्क	समय
१	F.M. Transmitting Site को सहमति प्रदान गर्ने सम्बन्धी ।	<ul style="list-style-type: none"> सूचना तथा संचार मन्त्रालयको अनुरोध पत्र । सम्बन्धित कम्पनीलाई दिइएको इजाजत पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि । कम्पनीको कर चुक्ता प्रमाण-पत्रको प्रमाणित F.M. Transmitting Station Tower को प्रमाणित नक्शा । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राय सहमति । 	नलाग्ने	सोहि दिन
२	नयाँ विमानस्थल निर्माण गर्न सैद्धान्तिक स्वीकृती प्रदान गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> प्रचलित हवाई नीति र विमानस्थल निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड पुरा हुने गरी नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राय सिफारिस सहितको पत्र । प्रारम्भिक र विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन । विमानस्थल निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने जग्गाको उपलब्धता सम्बन्धी जिल्लाविकास समिति/नगरपालिका/गा.वि.स.को प्रतिबद्धता पत्र स्थानीय उद्योग बाणिज्य संघ, उपभोक्ता समिती, प्रमुख राजनीतिक दलहरूको मागपत्र 	नलाग्ने	३ दिन
३	विमानस्थल निर्माण सुधार आयोजनामा कार्यरत विदेशी विशेषज्ञ कामदारलाई गैह्र पर्यटक भिषा सिफारिस सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित आयोजनाको पत्र । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सिफारिस पत्र । पासपोर्टको प्रतिलिपि, नेपाल प्रवेश गरेको प्रमाण । Valid Visa को प्रमाणित प्रतिलिपि । उक्त आयोजनामा काममा लगाउने नियुक्ति पत्र । 	नलाग्ने	गृह मन्त्रालयबाट कार्य सहमति र श्रम विभागबाट श्रम स्वीकृती प्राप्त भए पछि ।

ड) योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायात विकास नीति, योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।	मातहत निकायको सिफारिस	नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
२	योजना तथा वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
३	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा निर्देशन अनुरूप कार्यक्रम तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, प्रगति प्रतिवेदन,		नलाग्ने	मासिक/ चौमासिक/ वार्षिक	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
	चौमासिक, अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा सम्बन्धी कार्य ।					
४	वैदेशिक सहायताको समन्वय, प्राप्ति, अभिलेख र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
५	आयोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
६	संस्कृति, पर्यटन तथा हवाई यातायात सम्बन्धी विकास योजना तथा कार्यक्रमहरुको विश्लेषण र छनौट सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
७	आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।	कार्यान्वयन गर्ने निकायको सिफारिस	नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
८	पर्यटन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन, अनुसन्धान, पर्यटकीय स्थलहरुको खोजी, सूचना संकलन, डकुमेन्टेसन र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

क्र.सं	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
९	पर्यटन विकास सम्बन्धी पूर्वाधारहरुको विकास गर्न आवश्यक योजनाहरु कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव
१०	पर्या-पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन आदिको विकास सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख	सचिव

अ) योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय
१	बार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।	मातहत निकायको सिफारिस	नलाग्ने	वार्षिक
२	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, चौमासिक विभाजन सहितको कार्यक्रम स्वीकृति ।		नलाग्ने	वार्षिक
३	आयोजना र परियोजना कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु समाधान सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
४	स्वीकृत कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्य ।	कार्यान्वयन गर्ने निकायको सिफारिस	नलाग्ने	नियमित
५	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुका आयोजनाको छनौट तथा विश्लेषण		नलाग्ने	नियमित

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय
	सम्बन्धी कार्य ।			
६	वैदेशिक सहायताबाट संचालित आयोजनाहरुको समन्वय सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
७	पर्या-पर्यटन, जैविक पर्यटन, साहसिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन विकास सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित

आ) तथ्यांक तथा अनुसन्धान शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय
१	पर्यटन सम्बन्धी आवधिक तथ्यांक पुस्तिका प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।		वार्षिक बजेट	वार्षिक
२	पर्यटकीय स्थलको खोजी तथा विवरण संकलन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
३	पर्यटक लक्ष्य प्रक्षेपण सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
४	डकुमेन्टेशन केन्द्रको सञ्चालन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
५	पर्यटकीय स्थलहरुको विस्तृत विवरण संकलन गरी भौगोलिक सूचना प्रणाली अर्न्तर्गत सूचना प्रवाह सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
६	पर्यटन सम्भाव्यता अध्ययन तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
७	पर्यटनसंग सम्बन्धित तथ्यांक संकलन		नलाग्ने	नियमित

	तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।			
८	पर्यटकहरुले भर्ने इम्बार्केशन, डिस्इम्बार्केशन कार्ड तथा नेपालीहरुले भर्ने आगमन तथा गमन कार्ड छपाई गरी पर्यटक प्रवेश हुने विन्दुहरुमा आवश्यकता अनुसार वितरण र भरेका कार्डहरु संकलन सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित
९	Tourism Satellite Account सम्बन्धी कार्य ।		नलाग्ने	नियमित

इ) अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१	चौमासिक तथा वार्षिक समिक्षा गोष्ठी गर्ने		वार्षिक बजेट	चौमासिक/वार्षिक	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
२	प्रदेश स्तरीय अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ।		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
३	पर्वतारोहण रोयल्टीबाट संचालन भएका कार्यक्रमहरुको अनुगमन		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख
४	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण,		नलाग्ने	नियमित	अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा प्रमुख	योजना तथा मूल्यांकन महाशाखा प्रमुख

क्र. सं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	आवश्यक कागजातहरु	लाग्ने शुल्क	समय	सम्पर्क अधिकारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
	संसदीय समिति, राष्ट्रिय योजना आयोगमा नियमित प्रतिवेदन गर्ने				प्रमुख	